

Filozofická fakulta

Diplomová práce

Bc. Natálie Huvarová

Práce s emocemi dětí v mateřských školách
Working with children's emotions in kindergartens

Studijní program: Sociální p

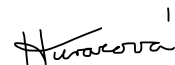
Vedoucí práce: Mgr. Tereza Komárková, Ph.D.

Poděkování

Srdečně děkuji svým rodičům, kteří při mně stáli a podporovali mě vždy ve studiích toho, co jsem si přála. Dále děkuji každému učiteli, se kterým jsem měla tu čest se za svá studijní léta setkat a čerpat vědomosti i zkušenosti. V neposlední řadě velmi děkuji paní doktorce Komárkové, která při mně trpělivě stála v posledních krocích na Univerzitě Karlově a pomohla mi tak své studijní léta dokončit. Nakonec zde chci napsat velkou vděčnost mému manželovi, který se věnoval naší rodině a dopřál mi tak čas i energii na studium.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že nebyla předložena jako splnění studijní povinnosti v rámci jiného studia nebo předložena k obhajobě v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu

Bc. Natálie Huvarová

Klíčová slova

moční inteligence, ateřská škola, ítě, ředškolní věk

Diplomová práce přináší teoretický vhled do problematiky dětských emocí a rozvoje emoční předškolním věku. Zpočátku se soustředí na vývoj předškolního vzdělávání a směřuje ke zkoumání práce s emocemi dětí jak v rodinném, tak ve školním prostředí. Následně zmiňuje vývoj emoční inteligence u dětí, a to především její rozvoj v mateřské škole. Práce podtrhává důležitost vedení dětí k chápání a regulaci svých vlastních emocí. Zároveň se práce zaměřuje na emoční inteligenci pedagoga a jeho kompetence k uchopení té

Praktická část poukazuje na míru záměrného vedení dětí k poznávání, chápání a regulaci jejich emocí v mateřské škole. Výsledků je docíleno pomocí polostrukturovaného rozhovoru

hool environment. Subsequently, it mentions the development of children's emotional

Úvod

TEORETICKÁ ČÁST

Vznik veřejných institucí a jejich vliv na předškolní výchovu

Záměr výchovy z hlediska potřeb a práv dítěte

Silné emoce

Emoční inteligence

EQ v průběhu vývoje dítěte

Předškolní věk

Emoční hry

Emoce dětí ve školním prostředí

Pozice pedagoga v mateřské škole

Emoční inteligence pedagoga

Komunikace s dítětem v MŠ

RVP v předškolním vzdělávání

Pedagogická diagnostika v mateřské škole

Aktivity zaměřené na emoce aplikovatelné ve školství

Vizuální umění

Výzkumy v podobné oblasti

VÝZKUMNÁ ČÁST

Metodika výzkumu

Cíl výzkumu

Metoda sběru dat

Cílová skupina

Otázky

Analýza kvalitativních dat

Shrnutí výsledků výzkumu

Diskuse výsledků

Závěr

Použité zkratky

Seznam příloh

TEORETICKÁ ČÁST

Vznik veřejných institucí a jejich vliv na předškolní výchovu

O předškolní výchově začínáme na českém území poprvé mluvit především z okolí útulků, sirotčinců a nalezinců. Po válečných konfliktech bylo o opuštěné děti postaráno většinou v blízkosti klášterů. Pro tyto většinou osiřelé děti byl poskytnut prostor pro nejnужnější péči ochranu. První reálný pohled na problematiku lidskosti, přirozeného práva, výchovy a také vzdělání dětí, padl v první polovině 18. století. Záměrem výchovy byla především poslušnost podřízenost. S postupně se zvedající fyzickou zdatností musely děti také začít pracovat. V dejší industrializované společnosti se děti zúčastnily činností jako bylo sbírání textilních látek, prolézání krbových komínů, míchání barev, ale většinou šlo o uklízení v různých průmyslových odvětvích. Dětská práce byla zakázána až roku 1833 v období Rak Uherska. Ovšem neustále potulování hladových dětí po ulicích donutilo společnost přemýšlet nad řešením, jak těmto dětem pomoci. (Opravilová Kropáčková

Společnost si tak dále začala uvědomovat, že společenský postoj k uspokojování základních potřeb dítěte se musí postavit vědomě a vznikají první institucionalizované předškolní výchovy. Kolem 30. let 19. století vznikla první česká opatrovna Na Hrádku, která na rozdíl od okolních zemí nabízela také vzdělávací zaměření. (Rýdl Šmelová

Tehdejší učitel v první české opatrovně František Jan Vladimír Svoboda sepsal svůj záměr *„Školka čili prvopočáteční, praktické, názorné, všestranné vyučování malých dětí k broušení věcného rozumu a ušlechťení srdce s navedením ke čtení, počítání a kreslení pro učitele, pěstouny a rodiče (1839).“*

„Školka“ se tak zaměřovala na věk od 2 do 5 let, kde vznikaly první zmínky předškolního vzdělávání. Ovšem mezi opatrovnami byla tato zcela výjimečná. Od první mateřské školy u sv. roku 1869 bylo cílem, aby instituce byly veřejné a přístupné pro všechny. Ovšem v době germanizace se to politice velmi nelíbilo. Časem se při zkoumání předškolních zařízení zjistilo, že výsledky skupinové práce jsou mnohem efektivnější, protože se děti učí nejen od pedagoga, ale také od sebe navzájem. Děti se tak hromadnou výchovou lépe připravovaly na praktický život vedený k rodinné výchově.

Děti se tak dostaly pod veřejnou organizaci, kdy docházelo k potlačování individuálních potřeb dětí a zájmů ve prospěch skupiny. Mohlo tak docházet k výrazné manipulaci malých dětí, regulaci jejich chování a popírání přirozené spontaneity. V zájmu bylo mít děti především poslušné. Jelikož děti znaly z rodin život jako hru, začaly tak pedagogové vymýšlet různé vzdělávací hry k výchově celospolečensky přijatelného jedince. (Opravilová Kropáčková 2016)

Výzkumy ve 20. století přinesly velké porozumění, respekt a pozornost k dětem. Vznikaly hnutí, která braly dítě jako střed, a tak vznikl termín pedocentrismus, inspirované přístupem

amerického filozofa a pedagoga Johna Dewey. Dítě má být přijímáno a rozvíjeno přesně takové, jaké je.

Podle Dewey je dítě Sluncem ve sluneční soustavě a výchova se má točit kolem něj. Reformní myšlenky obhajovaly čas pro tvořivost, kreativitu a spontaneitu. Snažili se dítě motivovat jeho vlastního zájmu, nikoli z vnějšího nátlaku. Dále rozdělil školu na oddělení pro senzomotorické rozvíjení žáka, pro imaginativní schopnosti a názory žáka. Zdůrazňoval, že knihy nenahrazují zkušenost, ale že nám při ní jen pomáhají. Dále byl zastáncem tzv. projektové výuky, kdy se žáci dostali blízko praxe. Ať už to byly továrny, soudy, skupiny dramatizace či návštěvy parlamentu.

Časem se odhalilo, že nelze naplnit předpoklady a vychovat ničím nerušeného, nedotčeného ideálním neomezováním svobody. Do vývoje dítěte zasahují také různé sociální, kulturní a psychologické vlivy. Přesto se základ tohoto pedocentrickému naturalismu ponechal velké části dodnes. (Škrabánková

Italská lékařka Marie Montessoriová tvrdila, že my sami jako rodiče budeme v odměnění, pokud necháme dítě co nejdéle v jeho nevinosti a nebudeme se ho snažit formovat podle toho, co si přeje společnost. Přístup Montessori ze začátku 20. století stojí na myšlence, že jsou děti od přírody zvědavé. Podporuje je tak v napodobování rodičů i okolí, aby byly schopny se o sebe samy postarat. Pomocí různých smyslových pomůcek vedou dítě k

okolním světem. Kolem šestého věku se využívá již rozšířená představitelství dětí, kdy mají velký zájem o svět okolo nich. U dospívajících dětí umožňují zkoušku dospělého života s využitím akademických znalostí a podporou Montessori přístupu. Základní pilíře tvořil vzájemný respekt, svoboda a zodpovědnost, respektování vývojových potřeb dítěte podnětné a podporující prostředí. Hlavní myšlenka přístupu zůstává dodnes. (Pospíšil

Tehdejší přístupy z Itálie i Francie pozitivně ovlivňovaly vývoj mateřských škol v českých zemích. Následně ovšem následovala 2. světová válka a mateřské školy bojovaly za zachování vůbec. Po válce se mateřské školy naklonily k sovětské politice a tradiční disciplinární výchově. Osvětový přístup pedocentrismu, který tehdy nabíral na síle, nedostal příliš šancí k rozšíření. reformnímu myšlení se tedy vracíme téměř po půlstoletí.

Jak říkají slova J. A. Komenského: „*Všeobecné porušení světa začíná hned v kořenech. Tedy všeobecná obnova světa musí začít také odtud.*“ (Opravilová Kropáčková

Záměr výchovy z hlediska potřeb a práv dítěte

polovině 20. století přišel Abraham Maslow s pyramidou potřeb. Společnost znovu vnímá nejen fyzické potřeby, ale také potřeby sociální a psychické. Ty jsou zejména u dětí zásadní,

protože jestliže dojde ke strádání některé z těchto hlavních potřeb, může u dítěte dojít k závažným dlouhodobým problémům. A to jak v psychickém, tak i v tělesném vývoji.

Psychologové Z. Matějček a J. Langmeier vytvořili následující model 5 základních potřeb dítěte:

- potřeba určitého množství, kvality a proměnlivosti podnětů
- potřeba určité stálosti, řádu a smyslu v podnětech
- potřeba prvotních citových a sociálních vztahů
- potřeba identity, společenského uplatnění a společenské hodnoty
- potřeba otevřené budoucnosti neboli životní perspektivy.

Uvedených potřeb vyplývá, že dítě potřebuje probouzet značnou aktivitu, nabírat nové zkušenosti a chápat souvislosti mezi pestrými podněty. Prožívat pocit bezpečí a důvěry ostatních. Dále z modelu vyplývá to, že dítě potřebuje mít pocit své vlastní hodnoty být spravedlivě uznáno. V poslední řadě dítě potřebuje vidinu vlastní prospěšné budoucnosti. (Matějček Heřmanská

počátku jsou potřeby naplňovány rodinou, poté dítě přechází do školského systému a značnou část zodpovědnosti přebírá pedagog. Tam už jsou potřeby dítěte lehce potlačeny počtem dětí, na které se pedagog musí soustředit. Jestliže potřeby nejsou naplněné, může dojít ke strádání. Krátkodobé strádání se může projevit změnou spánku či agresivitou. Dítě může projevit změnu na psychické úrovni skrze tu fyzickou, například stěžováním si na bolení břicha ráno před cestou do školky. Dlouhodobé strádání už ale může způsobit deprivaci. U té už se musí zjistit přesná příčina a navrhnout léčebný postup.

Úmluvu o právech dítěte z roku 1989 Valným shromážděním OSN navazuje novější program *Budujeme Evropu pro děti – realizujeme práva dítěte při jejím rozšiřování* rámci programu vznikla listina *Katalog sedmi základních potřeb* (1990), který popisuje následující potřeby:

- potřeba stálých laskavých vztahů
- potřeba tělesného bezpečí, celistvosti, nedotknutelnosti a neporušenosti
- potřeba respektu k individuálním zvláštnostem a způsobu získávání zkušeností
- potřeba získávat věku přiměřené zkušenosti
- potřeba stanovení hranic a řádu
- potřeba stálého a podporujícího okolí
- potřeba jisté budoucnosti vzhledem k sobě, ale i k širšímu okolí.

Dítěti by tak mělo být poskytnuto bezpečné prostředí, kde může otevřeně bez ostychu projevovat své emoce. Bude mít správnou výživu, zdravotní péči i prevenci, která zahrnuje také

řádné očkování. Dítě je chráněno před zneužíváním a týráním. Dítěti je poskytnuto dostatek stimulů přiměřeně k věku a rozvoji osobnosti. Pohybují se ve smysluplných pravidlech, která jsou laskavě prezentována a dítě se tak adaptuje postupně na podmínky vnějšího světa. Naposledy je dítěti poskytnut pocit spoluúčasti a spoluzodpovědnosti.

Potřeby lze plnit ve spolupráci rodiny i institucí ve školství. Mařit jejich plnění mohou různé mimořádné události, jako je válečný konflikt nebo například přírodní katastrofa. Dále mohou potřeby narušit taky sociálně patologické jevy v rodině, jako například alkoholismu či narkomanie. Po zjištění narušení potřeb dítěte by mělo dojít ke kompenzaci a léčebnému procesu. (Oprailová Kropáčková

Dnes máme v českých zemích fyziologické potřeby dětí téměř zajištěné. Můžeme soustře-
dění vyše postavené potřeby. Tím bezpečí, lásky, sounáležitosti, zní
Maslowově pyramidě potřeb. Hlavní potřeby spokojeného dítěte patří že dítě
může svobodně své především bezpečném, laskavém prostředí.
denním prostředí nastolení ideálních podmínek většinou daří. příznivé prostředí
nejvíce dětí školském systému, potlačení

Děti prožívají své zábran přemýšlení. čistě
zení, která postupně průběhu zespolečenštění Děti vyjadřují základní
příklad momentě, chtějí ještě é vědomě
děje. dospělí snažíme své příjemnější
přístup efektivně nepomáhá špatnou neslyšená
nabírá síle déle potlačena ukládá našem těle. Můžeme stejně dospělí
dítě cítit různě těle. Časem nemusí výbuchem emocí, například
zklamáním, frustrací při podobné Při stárnutí naše stávají méně
telnými, stále nás ovlivňují naše jednání. (Černý Grofová
že ovládat své významný mezník vývoji
který civilizovaného člověka. těle skutečnosti děje.
domníval, že dítěte vyvíjí síla potěšení síla
nachází což těchto primárních emocí ovládané mravním
považuje rodičovský Například dítěte
cukroví. primární cukroví. mravní ví, že neměl. Ovšem
dítě přesto cukroví vyše signál poté může
dítěte rozvíjet podobně nočních můr či psychosomatických onemocnění. Dítě časem
víjí které stává prostředníkem Stává
kačňí dovedností, dítě umí říct potřebuje, společensky přijatelným způsobem.

nesplnění potřeby nastává nepříjemný který tělo stažením. určitý
obranný těla, ovšem výsledku zadržujeme, než
prožít odejít. děje nás nemůžeme, můžeme
naše vnitřní pomáhá zvědomování přítomného okamžiku.
procítit racionálních popisů. Každá má svůj čas každá vždy
své neumí, vyjadřuje bezprostředně upřímně cítí těle. dětí

často bývá právě břicho, které nás může Dále může jít stažený hrudník, či
Tímto stažením při nepříjemných sílu dané negativní
Stává obranný návyk těla. Problém že neumí rozlišit silné špatné
silné dobré život může zdát plytký. Navíc daná zadržuje také
tán Čím dříve děti rozpoznají škálu svých emocí podpoříme
propouštění uvolňování, tím lépe zamezíme těchto kontrakcí stažených nevě
domých mechanismů zapsaných těla celý život. (Černý Grofová

Silné

můžeme prožívat neustále, včetně času během spánku. Někdy věnujeme,
někdy Často všimneme až překročení určité Zároveň častěji
gativní, které naši získají. Čím silnější negativní tím víc
logické uvažování. silných emocí naše chování může zdát nekontrolovatelné
neproduktivní. Silné dále ovlivňují naši vnímání. má problém
vávat všechny okolní podněty soustředit (Kopřiva

Pokrokoví myslitelé přesvědčení, že původem
tických problémů dětí rodiče, poskytování dostatečné lásky pochopení
dětem. děti potlačovali 'normální' sexuální agresivní

Hnutí lidského potenciálu patřil měl mít
právo vyvíjet svobodně vlastního potenciálu Věřili dětskou
dítě nemá omezení překážky vývoji. Dítě má přirozeně úctu ostatním
víru své vyjadřovat své potřeby.

Avšak shovívavé přístupy zdůrazňování pozitivních emocí potlačování těch
negativních.

Přesuneme pokrokové myšlení současnosti, existují již návody doprovázení dětí
zitivními negativními Děti Černý paní Grofová následující

Naučte dítě chvílích, ovládané emocí, těžko vnímají,
vlastně děje. řekněte teď děje. Navažte dítětem
že něj vše cítí, pořádku. Dítě vrátí svého
fyzického těla zklidní Poté snažte dítětem něm odehrává,
prožívá. Plně pečlivě můžeme čeho bojí. Přitom
nější Poté těle cítí nejvíce. Může jaký

má například studený, teplý, těžký, tmavý. Můžete místo pečovat, poté chvíli peříčko. můžeme udělat třeba když bojí, můžeme říct: „Zase přišel návštěvu Proč přišel něco, potřeboval? Až budeš chtít, můžeme jít dál.“ (Černý Grofová)

Jedním hlavních primárních vývojových úkolů dítěte vytvoření účinného systému emocí. znamená, že dítě dokáže případě přepadení ných emocí. Hlavním přístup reagují emoční svět dítěte citlivě vědomě. přímo ovlivňovat rovnováhu dítěte. Výzkumy poukazují že citlivý rodiče nereagují potřeby dítěte, pláč podobně, dochází dítěte dlouhodobým následkům. menají, že například není vůbec ovládat své silné pozdějším životě. dítěte emoční

Emoční

Ať už uvědomujeme naše bezprostředně ovlivňují našich dětí. určitý emocionální výměny. Způsob, kterým způ kterým sám chápat svého okolí. Samozřejmě jednodušší dítě zvýšit než pomáhat své vlastní Ovšem existují výzkumy, že jestliže vydržíme příznivě dítě pochopí, že slyšíme, naučí časem lépe tím emoční koučink, což dítě naučí své Celý může rodičovství, také práci dětmi institucích. Nejčastější příčinou silných emocí dětí vnitřní křik dítě necítí své rodiče. podrážděnost negativní nás, výhodou vidět mít pár koučovacích strategií, dobře zvládnout. představíme emoční používat podobný rozumové akorát člověk lépe svých emocích. genetické, avšak dají během života Emoční známe člověka že má sám Dokáže přiznat své vlastní dát průchod prožít bezpečném prostředí.

emoční „schopnost či vlastních
náladách náladách jiných lidí, využívat
váni dobré zvládnání emocí své “
poprvé použit

psychologové emoční které důležité úspěšnou emoční
následující: vcítění, vyjadřování chápání pocitů, ovládnání nálady, nezávislost, přizpů
oblíbenost, přátelskost, úcta.

emoční zdůrazňuje význam výchovu vzdělávání
děti, také budoucí profesní má přesah mezilidských vztahů
kově. výzkumů víme, že emoční zajišťují stejně začátku
zitivní vnímání učitele, dítě nadšený žák, také oblíbený kamarád
hřišti, stejné emoční zajišťují úspěšného povolání či manželství.

vysoké emoční lidé často své popírají uzavírají těla,
stejně projevení například pasivní okolí či zdravotními potížemi.
nás vždy nás, chtít zvládat poté konstruktivně
vypjatých situacích. Jestliže potlačujeme zklamání, křivdy,
vyjít chvílích, nastřádaná může někoho,
nezasloužil. Ať už třeba naše děti. Bývají myslíme, že nám chybí
trpělivost.

kterí mají vysoké bývají vychování prospěšném prostředí,
vyjadřovat veškeré své určitých hranicích bezpečí. okamžitého odvádění
či zakazování tlumení emocí. šťastné poté přirozenou
součástí života své chápat zvládat

Rané zážitky silně ovlivňují prefrontální který má sociální
dítěte. část dítěti rozvíjí až života sociální –
mická ovlivňuje vývoj. Výzkumy dokazují, že dítě věku vyrůstající
čujícím prostředí mají měřitelně větší než děti stejném věku vyrůstajících zanedbá
vajícím prostředí, probíhalo týrání neposkytnutí základních potřeb. Prefrontální
místo, nachází což nástroj ovládnání primitivních emocí,
sebeobrané dítě ohání, jelikož ještě nemá dostatečně
vyvinuté nástroje zpracování těžkých emocí. Jestliže dítěte došlo krizovém období
negativním zážitkům, stále schopný velké změnu podpurným
reakcím, pozitivním sociálním interakcím, navazování intimních vztahů.

Obzvláště, prostředí změny ještě raném věku, pozoruhodně adaptivní dítě pozitivní vývojevým raným obdobím, stává se postupně emočně zdatný člověk. nenechá ovládat svými okamžitými jednáními často vnímá zodpovědnost své momentální krizových situacích například neobviňuje své okolí podobně. Samozřejmě hněv emočně inteligentní člověk zná, nenechá ovládat problémy řešit pečovat svých blízkých vztahů. Dokáže vyjádřit své potřeby konstruktivně zároveň potřebami blízkého okolí, především rámci vyznával hlavních tří pilířů žití.

„Kvalitativně (empatické porozumění) aktivním znát plně, přítomné měnlivé vědomí druhého člověka, vnímat význam, převést praktický význam, který odpovídá přinejmenším těm aspektům vědomí, jež něj daném okamžiku nejdůležitější. prožívání skrytého „za“ vnější komunikací hého, neustálým uvědoměním skutečnosti, že vědomí vzniká probíhá hého.“

vcítit druhého člověka, mentální emocionální druhých poté konstruktivně Empatický člověk navázat hlubší větší zároveň snadněji řešit vztahové problémy. konců, míra emoční výrazně ovlivňuje naši života.

průběhu vývoje dítěte

Vývoj dětské především emocí vztahů. Každá má určité období jiný význam dítě během druhého věku života žitky ně. platí také při reakcích emoční jiných lidí. Různorodost emočních prožitků napomáhá dítěti sobě, také chování ostatních lidí. Může lépe chápat cizí němu názor chování. dítě emočním prožitkem, udržujeme dítě má možnost zpracovávat různým způsobem. diferencovaně. (Vágnerová období třetího věku dítě učí bezpodmínečné lásce. Nastává období nejná ročnější dítě, rodiče. má nejvyšší šanci vysoké učít ideální věk, vést dítě zdravému chápání svých vlastních emocí čas rodiče zjednodušit rodičovství. Náročnost období tkví batolecí potřebě

svůj okolí. Potřeba přirozená správná, jelikož dítě časem stává zodpovědnější

Typickým batolecího věku záchvaty Frontální dítěte ještě není dostatečně vyvinutý racionálně ovládl silné něm vyplavují stresové rodičů být různé. Avšak dítě chápání svých emocí, měli při dítěti zůstat klidným bezpečným záchvatu. nastupují „projevují své – špatný“, „projevují své – opuštěný“, nemluvě fyzických které vkládají dítěti základ tého agresivního předškoláka.

Moudří rodiče záchvaty nežádoucí, vnímají silných emocí trpělivostí záchvatem dítěte. Díky dítě učí přijímat své které občas přijdou, zaplaví nás, přijmeme Ideální také konkrétní času získá pravá hemisféra „správce“, který zvládne daným Spojením orbitofrontálního primitivními systémy omezí ovládané Jednoduše řečeno, rodiče můžeme pomáhat rozvíjet vnitřní dítěte utišit otevřít přirozené

batolecím věku dále rozvíjí především prosociální chování dítěte. Dítě postupně poutává rodičů tvoří Začíná nový svět, nepatří vše všem dětem něj. Dítě poprvé dostává vrstevníka, žáka kamaráda. Učí sám své potřeby, zároveň druhým. Dítě začíná tvořit svůj základ sociální sítě celý život vznikají první přátelství. (Vágnerová

ovšem stále nestálá orientují činnosti, které dítě zajímá. Dítě dále potýká zátěžovou situací, již není bezpečném jistém prostředí dětský (Kolláriková

Předškolní věk

věku – můžeme dítě předchozím období emoční Jestliže dítě nebyvalo utěšeno, zažívalo často zá Další „zmizení rodiče“, dítě bývá často střehu málokdy uvolní, jelikož má neustále že rodič zmizí zůstane opuštěné. Dítě raného období ví, že přijdou silné nemůže rodiče Snaží své skrývat. potlačené ovlivňují podvědomě

dítě podrážděné ještě víc nechává podvědomě řídit. Dítě bojí závislosti rodičích může mít že není milované pochopené. rodiče také náročné, zvolí často nedobré například pošlou dítě Čímž potvrdí. pozdějším věku takové dítě křehčí něj náročné běžné například plačící spolužák. Zrcadlové spouští „ochut návku“ emocí spolužáka dítěti náloží spustí nepříjemné až neúnosné Záchranou reakcí útok útek. Bohužel děti často chtějí daný být agresivní. nedávného bezmocné oběti může

Děti předškolním věku vědomi svých vlastních emocí často umí problému odlišit pozitivní negativních. komplexnější prožívání emocí ně stále nejasné. ještě nechápaly, že člověk může cítit dvě pátém chápat, že může cítit smutný, zároveň při stydět. Až šestileté dítě dokáže dvě navzájem protichůdné například rádo, že babičkou pouť zároveň smutné, že táta. (Vágnerová

Když podíváme dítě, které při prožívání svých emocí, škole smutného spolužáka nápomocně. Protože ví, že všichni někdy pláčou, že každá odezní. Takové děti většinou upozorní učitele, nabídnou kapesník hračku útěchu. Pomocí zrcadlových neuronů dítě také živa nepříjemné už zná své tím vypořádat. Umí také přijmout.

předškolním věku má dítě už dostatečně vyvinuté vnímání impulzivní jednání okolím přijatelné. Dokáže své lépe ovládat třeba výbuch schopné uvědomit, také zmírnit nevědomý

předškolního věku už dítě ví, že určité přináší směs pozitivních nich emocí. Dokáže lépe vcítit druhých lidí dobře chápe, že emoční nemusí být jednoznačný že může také lhát předstírat. Také vědomo, že lidé nemusí dávat své už chápou, že různé důvody.

Poté dětská před dětmi neměli říkat, máme či nemáme rádi, jelikož dítě přebírá náš aniž třeba chtělo. Sociální rozvíjí třetím pátým dítě zvládá své nutných žadavků odložit potřebu uspokojení či potřebu zvládnutí

stává sociálně úspěšný vrstevníky. také sebehodnocení projevují nové
či (Vágnerová
týče prostředí mateřské školy, dítě učí žáka vůči autoritě
kamaráda vůči ostatním dětem. Postupně učí ostatními dětmi, přesto
neustále podvědomě soupeří dítěte předškolním věku
dětský Dítě přizpůsobuje normám chování, udělalo
učitelům rodičům. individuální často emocionální. (Kolláriková

Emoční

dítěte zdravá musí hrát. patří zásadní povinností
zdravému vývoji. Děti prožívají rozdíl dospělých vše tělesně. Musí vše tělem
také může zdát, že mají více než dospělý. Děti zpracovávají
citlivá témata. Například vymění starají svého plyšáka
injekcí podobné Během děti prožívají sounáležitosti,
silnější nejefektivnější způsob, svým dítětem. dítě učí
hodně svých vlastních emocích vystupují často zažité každodenní těch malých
bezmocných

převalenou

dítětem přetlačovanou, polštářovou Dítě potře
bezpečný způsob vyjádřit svůj hněv rodiče. Samozřejmě nechávejte dítě vyhrát,
neřekne vaší větší

honěnou

honěnou dává dítěti že ním pokaždé poběžíte vždy chytíte
objetí. utéct chyt'te. mocí, především
tématem odloučení.

příšeru

nás rodiče postavení příšera
své malé dítě, přitom něco Dítě příležitost
vás přemoci Být chvíli silnější, což dítě bezmocné velkém světě
důležité. dítě, které stydí, můžeme vžít „Né,
já tě bojím“ podobně.

odcházení

před schovanou. Učí největším dětí
tím opuštění. že rodič někam odchází. počátku zkoušíme odcházet třeba
Můžeme překvapivě vrátit říct nějaké směšné jestliže
dítě už mluvícím věku, může nějaké směšné při kterém
jevíte zpátky. Poté můžete zkoušet dveří prodlužovat časové Dítě
učí radostí zvládat odcházíte ví, že vrátíte

„Potřebuji tě!“

vhodná období, narodí druhý dítě není jisté láskou
svých rodičů. Také separační úzkostí dětí. spočívá že vyměníme
visící rodiče dítěti. Taháme šaty, stále objímat
Říkáme že potřebujeme být ním. Dítě
může mít Tím, že směje může
uvolňovat nahromaděné ohledně separační úzkosti podobně. Když nás
odstrčí pryč, můžeme říct, že nevádí. Že víme, že stejně sobě stejně vždycky
vrátíme.

zklidnění

volíme momentě, dítě roz dováděné neví nadbytečnou
gii. Můžeme ukázat, že musíme
dítě bezpečné místo, rušit ostatní děti či dospělí může
třeba běhat nás, chtít dělat. Poté
sobě ujistíme že občas
Můžeme jít přečíst nějakou knížku.

dětí školním prostředí

mateřské škole

Učitel mateřské školy musí také osobností. mateřské školy má Učitel profesně vaný pedagogický odborník, který aktivně tvoří edukační prostředí, třídy, řídí celý vzdělávací (Průcha Záraveň Kořa tvrdí, že určité poslání povolání, učitel ovlivňuje prostřednictvím svého vnímání světa také celkové vnímání svých žáků. Dále nostní vyzrálostí celoživotně vzdělává přizpůsobuje změny lečnosti. (Vališová Kasíková

týče mateřských škol, jedná především paní učitelky, které disponují malování či hře hudební nástroj, různými ručními především vědomy zájmů potřeb předškolních dětí. Důležité zmínit odkázanost dospělého, který dítěte, které může být manipulováno ovládáno. Učitelky zodpovědnost také své osobnostní týče sebevědomí, trpělivosti, morálních nedostatečnou vyspělost dítě může nést křivdy nepříjemné zážitky celý život.

Dále měl umět dítěti rozvíjet dostatečně nové pestré dítě zvědavost Záraveň být Děti přebírají především pozorováním napodobováním svých které jiné patří. může zdát ideálně klidným jistým chaotickém školním prostředí.

týče odborné učitel měl prokázat bakalářským či magisterským také získat přímo absolvováním vyšší odborné střední školy zaměřením přípravu učitelů předškolní vzdělávání. (Svobodová Vítečková

Emoční

Emoční učitele témat, jehož důležitost dnešních dobách začíná zdůrazňovat pedagogické výzkumu sebevědomí učitele celkové fungování vzdělávacího učitelé středních škol, kterých že sebevědomí ovlivňuje celkové třídy, řízení

předškolním vzdělávání

Vybrané cílové dítě, kritéria sledování
nocení nachází vývojových dovedností, kterých doporučuje
průběhu – věku dítěte. těchto vývojových řad patří Dítě
soustředí řeči, poznávacích schopností sebepojetí, citů vůle.
můžeme najít vedení dítěte uvědomování svých vlastních emocí. Patří
téma sebeuvědomění sebeuplatnění, soustředí svobodný názoru
Dále téma sebeovládání přizpůsobivost, dítě naučí ovládat své přizpů
své chování ostatním, dokáže odložit své přání později. vybízí
všiml, jaký mají činnost.
vůči spolužákům neadekvátně. dítě neúspěch snaží své
připouštět. Dalším tématem vůle dítě dokáže
volní úsilí dokončit činnost. Dále respektování přijetí zdůvodněných vinností.
téma dítěte živým
přírodě věcem. dítě dokáže Cílem také
vcítit zájmů potřeb druhého dítěte. (Smolíková
předškolní vzdělávání měl dojít výše zmíněným cílům násle
dující nabídkou: spontánní činnost, činnosti samostatnému vystupování, vůle,
estetické tvůrčí sledování pohádek četba příběhů obohacujících citový život, „*cvi
čení projevování citů (zvláště kladných), sebeovládání (zvláště záporných
emocí)*.“ Dále výlety okolí, kulturní záměrné pozorování odlišnosti lidí, dále
tické činnosti celkově činnosti dítěte

Pedagogická

mateřské škole

odborné literatuře „vědeckou disciplínu, která
zabývá teorií metodologií diagnostikování edukačním prostředí.“ (Tomanová
Pedagogická zkoumá pedagogické patří zjišťování,
průběh, podmínky hodnocení. pedagogické být následující:
nestrukturované strukturované pozorování, škály, dotazníky, anamnézy,
či (Tomanová
mětem dítě, rodič, vzájemné také celkové třídy. Díky
gogické můžeme dítě vývoji možnost vidět
nečné dětí.

rámci anamnézy zjistíme, životě dítěte již proběhlo, diagnóza určuje současný prognóza
 budoucí pozitivní očekávaný vývoj. (Miňová
 psychické především kognitivní ovlivňovány zráním
 centrální nervové Kognitivní rámci vzdělávacího pozitivně
 ňuje procvičování upevňování, nedocházelo Mateřská škola vý
 razně rozvíjí dítě psychickém vývoji. důležité vývoj především
 těch, kteří potřebují více dětí především udržení
 úroveň vnímání, paměti, myšlení, řeči předmatematické schopností
 (Sedláková

zaměřené aplikovatelné školství

vždy důležitým nástrojem samotném bytí. Ať už radostný výkřik, pláč prová
 zející křik či zoufalství. také pouhé syčení zpěv ptáků.
 přírody člověka vyvolávají širokou škálu emocí, které umíme znázornit

Příležitostí, svých emocí pomocí umění
 využitelná potřebná školství, také zdravotní sociální
 Mezinárodní uměleckých terapií přijala paní Beníčkové,
 která zní „ *samostatný svébytný umělecko terapeutický který
 prostřednictvím cíleného působení zvuků rozvíjí
 člověka cílem zdraví naplnění sociálně spirituálních potřeb.*“ (Beníčková

rámci vzdělávacího školním prostředí můžeme využít
 rámci nejrůznějších komplikací dětí, následně pomáhat při řešení již
 lými problémy. Nejčastěji speciálních potřeb dětí, specifických učení,
 víjení mezilidských vztahů harmonického (Gerlichová

Vizuální umění

Žije dítě bezpečném rodinném prostředí, nejpřirozenějších věcí estetické vyjád
 ření. přirozené komplexních schopností. Kromě
 vizuální kreslení, malování či modelování dítě učí také přemýšlet umělec
 kým dílem ostatních skrytý Při této uměleckých děl rozvíjí

zájmy dítěte. může přirozeně druhých lidí
 procvičovat empatický přístup světu. Dále pomocí umělecké
 vyjádřit myšlenky které občas
 Výchovu umění můžeme dětí Vizualní vnímání patří pozitivní
 vnitřní svět dítěte. Umění vizuální zobrazení, také různé umění
 haptickými zvukovými téma času fotografiích. smyslové vnímání
 děti tvoří bezpečně svůj vlastní názor svět. (Krupová Rochovská
 světlo, stín, vše tvoří naší vizuální scénu, vytvořenou vizuální inteligencí.
 „Vizuální aktivní která nejvyšší
 úrovní sensorické vnímání. založená aktivování krátkodobé dlouhodobé
 měti cílem uspořádat vyřešit problém. Vizuální
 verbální má vlastní univerzální založenou
 rámci základního kontinuálního rámce.“ (Šupšáková

dítě přirozená činnost, která zdravý vývoj nezbytná. Děti
 překonávají problémy, otázky události, které ještě stále mateřské
 škole dítěti hře, vybírá Ať už seřazování
 hraček stavění Děti rozvíjí tvůrčí života
 dítěte začne soustředit víc ostatní děti blíží spolupráci.
 Při hrách různého může dítěti Můžeme
 jaký má dítě hračkám dětem. zvládá postupné zatížení
 zvládá úspěch neúspěch. somatický, psychický sociální vývoj dítěte.
 (Tomanová

můžeme vést právě práci nenápadnou
 například
 pochopení zkusíme abstraktně Povíme
 dětmi, jaké věci nám připomínají Následně papír
 všechny strašlivé připomínky téhle Následně papíře vystříhneme oči
 děti navzájem dělají: „ Učí zlehčovat převzít
 dětmi rozděláme oheň všechny spálíme. můžeme říkat, jaké
 rozpouštíme. Učitel může děti nahozením nápadů, například

Další může dětem pomáhat každodenním zastavení svými zároveň
nenásilně sdělit svému okolí nutného verbální dětmi
líme květináč, jedné straně smutný smajlík smutných barvách druhé
straně veselý smajlík šťastných barvách. Poté dovnitř dá hlína zasadí
tráva. poté může dítě zastříhovat květináče. Dítě postaví květináč
nálady může nenásilně sdělovat svým rodičům cítí.

(Černý Grofová

Výzkumy podobné

Šebestová bakalářské práci téma *Emoční děti předškolního věku*
který zaměřen pohádky, která doplněna písněmi,
dalšími činnostmi, které podporují emoční Pomocí pozorování
sledováno chování jednotlivých dětí simulovaných situacích. čtyřech
týdnech pozorování děti chovají sebejistě rozvíjí sobě přátelštější
nebojí vyjádřit svůj názor. výzkumu že pomocí použitých
tické výchovy emoční Paní Šebestová výzkum
„ tříkách vzniká nesoutěživá, přátelská atmosféra, podporují učitelky empatickým
přístupem. pozitivní považují skutečnost, že přes velký počet dětí tříde učitelky
snažily dětem přistupovat individuálně.“ (Šebestová
Šárka Pouchlá svém výukovém „Pojďme pomáhat“, děti
děti vlastními rozvíjely její bakalářské
práci téma *děti MŠ* nejvýraznější emocí tužeb
která dál Dítě sdílelo které něj
zatím těžko verbálně popsatelné. (Pouchlá

diplomové práci téma *Rozvíjení emoční děti předškolního věku*
práci Kašparové, praktické části že emoční
rozvíjet vhodně zvolené dětské zpracované
čtenářské Při paní učitelky svěřily, že tématu emocí
věnují spíše příležitostně intuitivně. „Vnímají děti
denně setkávají přirozeně rámci navazování sociálních vztahů rozvíjí případnou
učitelky. Rády však vybavení třídy zařadily emoční které
při řešení krizových situací při vyjadřování aktuálních pocitů. Celkově
učitelky vyzařovaly samotných realizacích pozitivní rády, že
dílet akčním výzkumu.“ (Kašparová

Téma *emočních projevů dítěte mateřské školy* bakalářskou práci
Rodějová, malování dokázala, že děti již mateřské
škole schopné emočního rozpoznání svých emocí také emocí druhých lidí. Také
že dítě svůj emoční vhodným vedením pozitivně vyvíjí
(Rodějová

VÝZKUMNÁ ČÁST

výzkumu

Cíl výzkumu

Cílem výzkumu mateřských školách dětí. děti učí
záměrně chápat, pojmenovávat své vlastní Chápat druhých, rozvíjet
emoční výzkum zjištění, téma emocí
pedagogické MŠ alespoň nějaký záznam
dětí svými

Výzkumné otázky konkrétní směr práce zní

děti mateřské škole?
děti mateřské škole učí své vlastní
mateřské škole emoční děti?
pedagogická děti

sběru

Výzkum probíhal polostrukturovaného buďto osobně přes
jení přes respondentů nahrávány doslovně pře
psány. Účastníci informované které nachází příloze.
úseku – probíhaly období říjen–
Před zahájením informování tématech výzkumu,
přípravit. Účastníci vědomí cílem výzkumu. Zároveň respondentů týkala
výsledků, zveřejněna jména účastníků, pracovišť
platným zákonem České č. ochraně osobních údajů. Jména vý
smyšlená. Zároveň vybrán pedagogů různého věku, kteří působí
mých státních mateřských školách, vesnicích městech. Původní tři
razení otázek odmítli důvodu, že otázky neuměli odpovědět.
někteří měli velký zájem výzkumu Výzkum zachovává

Cílová

paní učitelky mateřských škol, které mají různá pedagogická vzdělání
pracují MŠ různě Pravá jména paní učitelek zaměněna jména
Adéla, Cecílie, Františka.
Paní učitelky Adéla, Cecílie Františka pracují státní mateřské škole. Paní učí
pracují soukromé mateřské škole. Délka respondentů

- Délka důležitým ovlivňujícím práci dětí,
dozvíme analýze rozhovorů.
- Dalším důležitým pedagogické vzdělání respondentů, které následující:
- Adéla – Bakalářský Předškolní
  - – Magisterský Předškolní
  - Cecílie – Bakalářský Speciální dokončující magisterský Sociální
  - – Střední škola Předškolní mimoškolní
  - – Střední škola Předškolní mimoškolní dokončující bakalářský Obecná
  - Františka – Magisterský Učitelství MŠ

Otázky

- státní soukromé mateřské škole?
- Jaké Vaše pedagogické vzdělání
věkovou kategorií více otázky
každou věkovou zvlášt')
- máte děti třídě učitelek?
- Tvoříte zaměřené seznámení konkrétními
děti svými pracují?
vývoj dětí? někam?
emocí dětí? zápisky ohledně
děti reagují rozvíjející
- Tvoříte rozvíjení emoční dítěte? jaké?
průběhu každodennosti
- Vybavíte mělo dítě záchvat Věděla
nevěděla, dítěti jestliže prožívalo
- Vnímáte mateřské škole náročnou?
nějaký seminář ohledně práce dětí? měla
zájem?
ještě školce?

Analýza kvalitativních

Analýza otevřeného kódování. Při kódování které poté pojmenovány nově označenými poté výzkumník Rozbitým jednotkám určen kód, který skrývá jméno frázi. seskupují kategorií, kterých témata rozhovorů různě spojována. Kódování probíhalo tužka papír. (Švabiček)

Kódy

která jednotlivých respondentů MŠ objevují, přílohy

kódů následující

Počet dětí

Paní učitelka Adéla má kolegyní smíšené třídě dětí věku mívali děti, teď už jejích něco lepší. Paní učitelka má kolegyní homogenní třídu dětmi převážně věku – Paní učitelka Cecílie má kolegyní smíšenou třídu dětmi věku – Paní učitelka třídě dětí převážně věku – Zároveň často trávila čas mladších či starších třídách. Paní učitelka dětmi věku – později strávila třídě dětmi věku – otázku, mají děti třídě působících učitelek věděla následovně: „ *těch mladších měli třídě dětí těch starších dětí. Učitelek těch mladších přes oběd zůstala těch ších přes oběd státní školy mají šilenější.*“ slední paní učitelka Františka heterogenní třídě věkovým složením Mívají děti, které starají paní učitelky občasnou děti ohrožení školním neúspěchem.

téma zaměřených přímo seznámení konkrétními ukázalo, že každá učitelka respondentů nějaké snaží, když necítí Například paní učitelka Adéla zmínila následující „*Převážně tvořím tematické plány mladší ročníky. Nedávno tvořila obličejové obrázky kluků které veselý, druhý smutný, třetí naštvaný, další rozzlobený dobně. děti, cítí proč cítit. udělat cítili cítili, děti, cítily.*“

Navázali povídáním, proč cítí. Popravdě přijde, že jediná školky, která tím nějak zabývá. “

Paní učitelka aktivitách zmínila již několik otázkách: „Nevěnovali přímo konkrétní samozřejmě tvořili. Většinou šlo pohádek, když pohádka koťátku, které zapomnělo mňoukat. Kotě prožívá že mlíčko, protože neví, něj říct. dětmi koťátko prožívalo. třeba pohádka Budulínkovi podobně.“ Zároveň zmínila, že víc soustředí negativní jelikož děti umí prožívat lépe než dospělí, těžší učí postupně zvládat „Ještě ně poutavé třeba typičtí smajlíci, děti rodičů sociálních sítích vidí smajlíky, baví. zmiňujeme jednodušší spíš rozlišujeme „ten smutný, šťastný.“ Dále paní učitelka vzpomněla, že vymýšlely kolegyní různé scénky přímo téma půjčování hraček. „měly že před vádíme návod místo neprobíhalo. dětmi, řešit jinak.“ emocích mají především šatnách, má každý své místo udržet Můžou smajlíky jednoduché složitější paní učitelky chápaly dvě děti.

Paní učitelka Cecílie zmiňuje, že explicitně aktivitám zahrnující téma emocí sdílela následující: „Pokud léto, zpíváme pozitivně naladěné písničky, dále líme pozitivně laděné obrázky sluníčko. stojí podzimní období, které přináší přechod pozitivních emocí negativních. Společně loučíme sluníčkem.“ další otázce zmínila obličejí které znázorňují různé „vyjadřují základní hněv, Později můžeme přidat další (znechucení, očekávání překvapení) čase složitější láska, lítost.“ Nejvíc té emocí věnují čas ranním Dále také pohádkách. Paní učitelka Cecílie zmiňuje také určité pomůcky: „ kartičkami. kartičkách obličej paní pána. každé kartičce mají jiný obličej, představují nějaké kartičky, pán směje paní mračí má vidět vrásky. obrázky postupně děti snaží výraz tváři hlásí, paní pánovi stalo.“

Paní učitelka také věnuje čas tématu emocím především ranním Zároveň zmí plyšáky: „Děláme plyšáky často. Dětem líbí, když názorné vidí někdy podobné hře. Ví, že Hlavně

*těch sporů necháváme svobodně povídáme, cítí
druhý tím může způsobovat. “*
Paní učitelka často používá pomůcku dětmi baví
člověk obrázku cítí špatně, můžeme Často zmiňují pohád
kách „Někdy máme školce tím prožitkem dětmi celý
týden. Povídáme těch postavách. “

Paní učitelka Františka otázku aktivitám zaměřeným odpověděla následovně:
„ právě zaměřené seznámení konkrétními nejčastěji
různých sdílených činností. Protože už věku děti také zvládnou vyjádřit
ně jednodušší ní děláme stimulační psychomotorické
děti učí poznávat prožívat různorodé ostatními
dětmi skupině. “ Někdy také provozují skrytým tématem emocí, třeba
rozeninový dítě. Sdílela: „Děláme narozeninový máme takové křeslo,
dítě všichni zazpíváme. vidět Máme takové různé
“ Paní učitelka prožívá dětmi každý

aktivitám

paní učitelky škoda, že není Svěřila „Je
škoda. vidět těch dětech, že týdny dostatečný. Než
chopí, trvá, už není čas Už už
nemůžeme vrátet. “

Paní učitelka Františka následující: „ hodně důležité téma.
určitě téma potřebovalo více Protože víte teď hodně dětí, které nemají
jednoduché rodinách. důležité objetí. vidíte těch dětech, jaké pochází.
Někdy vidíte, že smutné stačí pochválit. může školka hodně
dítě nestrádalo. “

Ranní

Většina respondentů věnuje čas dětmi emocím rámci ranního Například paní učitelka
učí děti že rámci ranního povídají cítí.
zmínila: „ ... důležité, paní učitelka své přesně
děti cítí, že něco mě není pořádku dětem
Takže ranním komunikačním řekli dětmi, ráno

že nemám náladu, pořádku. vždy posvícení.
Děti chápaví.“

Také paní učitelka Cecílie zmínila, že emocím věnuje ranním probíhají například „Později můžeme přidat další (znehucení, očekávání překvapení) čase složitější láska, lítost... Pokud při ranním děláme, ptám třeba otázky: „Jakou mám náladu, cítím, který těch obrázků cítím já? proč cítím?“ Snažím děti vyjadřovaly své odkrývaly příčiny. Často ještě nějaký příklad, že: “Aha, už chápu, proč Amálka bonbóny, tím, že má protože včera měla svátek krásný dárek.“

rámci ranního mají také rozcvičku, procvičují různé paní učitelka nám následující příklad: „Tak ted' usmějeme, pořádně usmějeme. Ted' zamračíme vyšpulíme někdo hračku našťvaný. Přišel Ježíšek dárek, přál. Zakřičíme pořádně otevřeme nadšení.“

paní učitelkou děti učí rozpoznávat také ranním hlavně obrázků. sdělila, že probíhají různě, často zmiňuje. Probíhá „Každé ráno komunitním učili rozpoznávat obrázků. Poté děti, cítí proč cítí. Někdy říkali, nám udělalo Také hráli které děti předváděli zejména mladší děti, vypadá, když člověk šťastný, smutný, našťvaný.“

Také paní učitelka dětmi při ranním povídá, má cítí. udělat, cítil lépe.

Týdenní téma

Překvapením že mateřských školách věnují emocím záměrně často rámci tý denního tématu. Například paní učitelka Adéla otázku, děti každo odpověděla následovně „ téma máme třeba týden tematický, každopádně promítají každého učitel všední hlavně těch menších dětí.“

Také paní učitelka emocím záměrně věnuje určité období: „Třeba celý měli přímo měsíc. Většinou začátku školního roku...“

Paní učitelka Cecílie rozděluje soustředění různé ročního období. Sdělila „*rámci máme každém ročním období ukotvené nejčastější emoci. Např. léto, zpíváme pozitivně naladěné písničky, dále kreslíme pozitivně laděné rázky, třeba sluníčko. stojí podzimní období, které přináší přechodních emoci negativních. Společně loučíme sluníčkem.*“

Paní učitelka času věnovaném emocím vyjádřila „*Není že probírali celý většinou týká nějakého týdenního tématu maximálně dní.*“ Když často takový tematický týden mají, odpověděla následovně: „*No právě že škoda. vyloženě. Máme většinou týden téma další týden další téma téma uzavře další. děti akorát pochopí už není víc věnovat, protože už sundává nástěnky přichází další téma.*“

Pedagogická

Vedení pedagogické zkoumaných mateřských školách liší. Většina škol, až včetně alespoň nějaké zmínky emocích. Časový často liší.

Paní učitelka Adéla každého půl „*Každého půl píše hodnocení dětí, různé emoční otázky. Máme třeba nadšení. dokáže druhými. brání brání někoho druhého, když ubližováno. Až emocích není. třeba že dítě nebojí, když něj mluví někdo cizí. Věnují emocím možná hodně skrytě*“
otázkám věnovaným emocím

paní učitelky každý měsíc, měli konkrétní „*každému dítěti měli které zvládá, částečně zvládá či nezvládá. šly dětmi celé období mateřské škole, takže každý učitelkami občas porovnávat. Není jednoduché zapisování sociální sféry těch kognitivních funkcí.*“

paní učitelka Cecílie měsíc. Říkají Přehled žáka. Paní učitelka následovně: „*měsíce vyplňujeme „přehled žáka“, rého různé které dítě kterých potřeba ještě školky těšilo, školce při spolupráci dětmi .*“

Jediná paní učitelka mezinárodní školy že vůbec
Zároveň že při praxích školy že všech státních školách,
působila, pedagogická

paní učitelka paní učitelka Františka. Paní učitelka
otázku, odpověděla následovně: „
příšerně Máme části předmatematický vnímání
vyloženě stránka ohledně emocí. děláme začátku školního
dítě, dítě chová děláme, když dítě nové. děláme někdy
Vánoc jaře. Takže měsíce učitelka vždycky
dítě zvládá ostatními dětmi děti dítě
tři složky.“ Zároveň průběžně konkrétní poznámky dítěti,
například, že už dělí hračky nevzteká

Paní učitelka Františka průběžně podrobně. mě
hlédnout přímo archů, které dětech otázku pedagogické odpověď
děla následovně: „*Máme dětí průběžně doplňujeme. máme*
každé dítě pořád průběžně, vidíme
ted' písemné podobě, která podrobná, podobná, už
máme. Já Vám můžu přímo“ příloze obsažen výpis otázek obsahující
paní učitelky Františky.

rozvíjí děti všechny učitelky respondentů často nezáměrně. Nesoustředí
přímo aktivitách, většinou řešení různých krizových situací vysvětlování dětem
rámcí každého

Například paní učitelka Adéla věnuje „*Snažím hodně*
Neříkám dětem at' nedělají, že bolí. snažím dítěti ukázat, že ubližuje
ostatním líbilo cítil místě. Snažím dětem hodně
druhého přenést druhé.“ například vyřešení
krizové vysvětluje dětem, někdy
řádovi emocí

otázku, pozorují děti, odpověděla paní učitelka
„*Měli dobrý vývoj většinou řešili především,*
děti chovají vrstevníky. každodenně rozvíjíme že začleňujeme
pinových Tím pádem děti vnímat druhého, snažit ostatníma

vnímat Největší mají mě už tím začleněním
.“

Paní učitelka Cecílie nejčastěji při aktivitách dvojicích, starší dítě mladším. Krizové následně vše dětem vysvětluje ukázkou vhodného řešení. Zároveň že důležitá mateřské škole.

Paní učitelka při pohádkách. téma pozorování dětí sdílela následující odpovědi: „*hlavně pedagogové příkladem. ustále vysvětlování při hlavně ně, děti poslouchají vidí ukázky třeba plyšácích. důležité děti dělají jisté pokroky.*“

Paní učitelka dětmi povídá, člověk cítí můžeme udělat třeba smutný. sdělila, že děti pozorují, není psáno každá učitelka dělá svém, myslí, že dítě mělo

Paní učitelka Františka prožívá silné dětmi každý denních činnostech, především změn lepšímu

shodují, že nejvíce pozorují začátku školního dětí chází Paní učitelka Adéla začátku „*jak dítě cítí nových situacích, novými změny.*“

školce paní učitelky začátku školního adaptačním období dívají „*zvládání přechodu prostředí odloučení začlenění odbourání chu.*“

Paní učitelka také začátku školního věnuje průběhu nových dětí. Soustředí především dítě chová

emocí

emocí děti každá paní učitelka respondentů. Většinou řešení každodenních situací. Nejčastěji šlo hračkami rodinného zázemí rodině.

Paní učitelka Adéla povídala dětech: „*Úplně stejně zájmem reagují nadšení Obě umí obě časté často projevují Třeba šťastný, protože táta přišel práce všeci smutná, protože dřív práce já dědečkem smutno.*“

Také paní učitelka Cecilie děti, své vyjadřovaly odkrývaly při činu. Paní učitelka emoci dětí především rámci řešení každo denních sporů. záměrně nerozvíjí.

Paní učitelka Františka otázku zdůraznila dítěte, které ještě vrátíme. Ovšem dalších otázkách emoci zmínila následovně: „*Působením dinné školní výchovy, sociálního dítěti daří okamžitou emoční vhodný čas. jasné, že usměrňovat ovládat své budoucí život důležitá. Takže snažíme vést chápání ovládání svých emoci hlavně přes různé víc přes všední*“ Dále zmínila, že dětmi vysvětluje dítěti, proč chová dává celkově zpětnou

individuální přístup emociám snaží všechny když vyplývá vorů, většinu náročné. Například paní učitelka Adéla rámci zmínila individualitě následující: „*bohužel při počtu dětí někdy individuálně někdy není reálné. Určitě šlo lépe, někdy není prostor.*“ Dále také při živání silných emoci dětí přistupuje individuálně, pevné chytnutí povídání klidným pomáhá někomu

Paní učitelka tématu přispěla až rozhořčeně: „*Pořád hlavně mluví důležité dětmi individuálně, není prostě možné. Možná těmi, chodí ráno až už nemají děti Děti, chodí třeba půl vůbec není šance nějaké*“

Paní učitelka Františka také přistupuje všem dětem individuálně potřeb, „*Každé dítě má specifické působí faktorů. ovlivňovány povahovými sociálním zázemím kovým zdravotním dítěte*“ Když reálně takovém počtu dětí, odpověděla pozitivně „*právě že Když učitelky dvě, vždycky může věnovat individuálně dítěti. nedávno říkala, že teď lepší, že děti. Teď výhoda, že vždycky dvě, ještě existují kteří nám pomáhají třeba při procházkách*“

Řešení sporů respondentů každého všedního Například paní učitelka hrály scénky, dětem ukázaly, řešit Když školce

nějaký dětmi, vyřešení problému třeba někde šatně, mají větší dětem vysvětlí například následovně: „*Jiříček chtěli hračku že Petřík Jiřík smutný. dětmi řešíme, vyřešit jinak.*“

Paní učitelka věnuje emocím dětí především rámci řešení každodenních sporů. sdělila její přístup: „*Říkáme dětem at' místo řvaní používání síly (strkání, chání) řeknou druhému, že nelíbí, právě dělá at' nechá, když třeba hračky, když nějaké dítě uhodí jiné.*“

Paní učitelka také vysvětluje ostatním žákům, proč dětmi „*snažíme pokaždé vysvětlit také ostatním dětem. že druhého Že příště můžeme udělat když vím, že opakovanější, nějaké promiň nestačí, nejlepší kamarádi.*“ Často věnují sporům půjčování hraček dělení

Paní učitelka Františka má počátku spíše snaží děti svůj vyřešily „*Právě když snažím, vyřešili když ptám důvod. Proč došlo. hodně trpělivosti,*“

záchvatem každá respondentů, až paní učitelku Paní učitelka Adéla nám tématu vyjádřila několikrát. Většinou dětí setkává běžných denních situacích, například: „*průběhu většinou bývá když dítě má třeba hysterický řev, snažím vyřešit, vysvětlit dětem, že zlobí děti. ví, cítí*“

“ Poté zmínila konkrétní téma „*chlapeček hodně chtěl jít domů. Hodně pevně něj klidným děje. Někomu povídání pomáhá někomu ne.*“

Také paní učitelka konkrétní školce přímo jejím ním „*Měla třídě svého který hodně špatně zvládal některé Napří při oblékání šatně očekával, že pomáhat, já měla více dětí záchvat křičel že slyšela celá školka. oháněl Věděla že musím být*“

při něm. že má učitelka že nemůžu být
vždy něj. “

Paní učitelka Cecílie záchvatů vzteků dětí trpělivá, když
obtížná vyjádřila „Záchvaty mě obtížné.
Zachovávám trpělivá, protože dojít fáze, už tím dítětem
nepůjde. Protože poslední chvíle snažím být chápavá, že špatná stojím
straně dítěte. snažím být chápavá.“ tématu vrátila také
následující poznámkou: „Občas děti prostě nechám jiné děti,
třeba hřišti dvě. být očích ostatní děti nějak neposmívaly .“

Paní učitelce Daně záchvaty třídě často. Snažila dětem vždy
přístupovat individuálně, dítě potřebovalo. otázku následovně:
„Každé dítě jiné nějaké době věděla které dítě platí. Většinou dítě
bud' mluvením rozptýlením potřebo
poté vysvětlit .“

Paní učitelka zmínila, že vyložení dětí zkušenost nemá, zmínila
dobný případ: „ vyložení dítě leželo spíš
dítě odmítá Že třeba změnu
svačinu, převléct Dítě nešlo ním nic.“ ... „Někdy
nemožné proč děje. Takže většinou řekla, že může
námi přijít až chtít. Někdy někdy půl oblékl přišel.“

Paní učitelka Františka mě zasvětila různých druhů vzteků, které děti
liší jejím následujícím přístupem. její dlouholeté vždy věděla,
sdělila její přístup záchvatu již několika otázkách: „ veliké trpě
učitelky. běžná emocionální jedná základních emocí.
má vždy nějaký konkrétní význam. dítě prožívá potřebuje
dospělého, postupně učit získávat náhled rozvíjet
sebeovládání, říkáme věkový náhled. Dítě může mít úzkostný dává
současně vhodné řešit objetím aktivním
cháním. Učitelka může objetí nabídnout, může snížit přiblížit dítěti. Pochopení přijetí
může dát řeči těla. záleží učitelkou dítětem. vždy
individuální. například při manipulačním suchém dítě
vůli. případě dítě neprožívá negativní úzkost
Může naučenou dítě už ověřilo, že tímto způsobem získá, přeje.

*takovém případě vhodně jasné Například vím, že chceš,
Vysvětlení dítěti krátkými větami “*

paní učitelky Františky děti větší, než bývala, možná kvůli vyššímu
vědomí rodinné Rozlišuje říká: „ může být dítě agresivní,
znamená, že třeba ostatní kouše, dítěti vysvětlit, svým agresivním chováním způsob
až chvíli, dítě není silné schopné dostatečně vnímat.
Až celkovém zklidnění dítěte “

agresí dětí setkává paní učitelka která zmínila konkrétní případy
chlapečků rozlišným přístupem rodičů: „Měli chlapečka, který neměl příjemné
domácí prostředí, tatínkem měli problémy. školy už
sprostě vyloženě vyhledával které chtěl řešit agresivně. když nám
podařilo během druhý samé. tím hodně navíc
rodiči řeč. Hodně tápala, člověk nezmění. Dalšího chlapečka
měli agresivního, komunikativní. Takže ní kolegyní obě
sešly, zlepšilo, zkoušet, věci vysvětlit podobně.“

Ostatní paní učitelky vděčné, že děti příliš

emocím,

Všechny dětem dávají vyjádření emocí, dítě potřebuje,
výjimečné

Paní učitelka Adéla vyjádřila svůj poskytnutí dítěti ná
sledovně: „Někdy chtějí povídat děje, někdy nechtějí. když
zjistím příčinu. povím, že něj může říct, až
chtít. žádném případě děti netlačím, povídaly, když třeba
chtějí. nemáme rádi dospělí děti smet.“

Paní učitelka také dává dětem projevení emocí. Zároveň dětem
přijatelněji než být třeba agresivní. Když už děti věděla, že
některé potřebují řešit problém až Zároveň
vlastní sdělila: „ mě napadá, důležité, paní učitelka
své přesně děti cítí, že něco mě není pořádku
dětem Takže ranním komunikačním řekli

děťmi, ráno že nemám náladu, pořádku.
 vždy posvícení. Děti chápavé.“
 Paní učitelka Cecílie dětem bezpečný emocím během
 vyjádřila „Občas děti prostě nechám jiné děti,
 třeba hřišti dvě. být očíh ostatní děti nějak neposmívaly tak.“
 Paní učitelka přijímá děti „Je důležité dětem protože
 naučily, že špatné. neříkat „nevztekej se“, „nebud' smutný“.“ Hlavně
 sporů děťmi nechává povídá, způsobovat
 tím druhým
 Paní učitelka dává dětem také projevení emocím. Nenutí
 ostatními děťmi, může přidat, chtít. Často děti rodičích,
 snaží najít školce sdělila: „Měli chlapečka, který hrozně těžce
 změny. Takže změna hodně věnovat.
 váděli rodiče. měli holčičku, která vždycky spánkem. Takže chtěla
 už zlepšilo Takže nejvíc řešíme “
 Smutné děťmi prožívá paní učitelka Františka, konkrétně zmínila příběh:
 „ holčička nás smutná. dědečka dědeček zemřel,
 důležité objetí sdílet ní. prožívala hodně ní
 prožívali Člověk prožívá silné děťmi každý “

Pohádky

Čtení pohádek nejčastějších děťmi školce probírá téma emocí.
 Paní učitelka zmínila pohádku Budulínkovi také koťátku, což děti
 myšlení, sdělila: „Většinou šlo pohádek, když pohádka koťátku, které zapomnělo
 mňoukat. Kotě prožívá že mlíčko, protože neví, něj říct. děťmi
 koťátko prožívalo“ paní učitelky téma emocí děťmi ještě vzdá
 lené, pohádkách příbězích téma baví
 Také paní učitelku Cecílii spojené knížkami výhodné práci emoční
 inteligencí. tématu „Důležité vhodné ukazují explicitně
 Například Ošklivé káčátko velké řepě, spíše převažují
 těžkého úkolu tahání řepy. pohádek dobře víme, že většině případů končí
 dobře. přináší pozitivní potěšení překvapení.“
 ošklivém káčátku děťmi čte paní učitelka Následně ptá otázky
 víjející

Paní učitelka dětmi čte často před spaním. zmínila „U těch pohádek před spaním není že přečetli knížku spát. většinou průběhu čtení ptám někdy zažili, připomíná. Děti sedět povídat nemusí ležet spát.“

Pozorování, záznam

učitelka

Všechny svěřily, že kromě pedagogické žádné poznámky Často vývoj emoční vývoj dítěte pozorují diskutují kolegyní. tématu vyjádřila paní učitelka Adéla „Vyloženě písemně nějakým záznamem emocím dětí věnuji pololetí školního stručných “ další otázce záznamu vyjádřila „Denně žádné zápisky nepíšeme, čistě té kolegyněmi často upozorňujeme děti vykládáme stalo.“

Také paní učitelka žádné záznamy. Svěřila „Není jednoduché zapisování sociální sféry těch nich funkcí.“ Dále zmínila, probírají emoční vývoj dětí kolegyněmi vývoj zorují: „Často kolegyněmi povídaly děti emočně dozrávají. Měly dobrý vývoj většinou řešily, především, děti chovají vrstevníky.“ Také zmínila, že měla záznam vývoji jednotlivých dětí, mít menší Nyní nemá

Paní učitelka jediná emoční vývoj dětí také kolegyněmi. zmínila „pozorováním, vím. zlepšení úpadek chování, když nemění.“

Také paní učitelka kromě kolegyněmi často emočním vývoji dítěte povídá: „kolegyní při předávání směny říkáme, nějaký obecně máme přehled dítě nějak.“ Dále také dítěte, nebojí požádat třeba druhými dětmi.

Paní učitelka Františka zmínila, že všeobecně nestačí, sdělila těmito „Všeobecně myslím, že chybí hlavně učitelkami, učitelkami ředitel rodiči vedením, zřizovatelem “

Spolupráce rodiči

Většina respondentů považuje spolupráci rodiči důležitou právě emočním dítěte. Paní učitelka rodiči řešila dětí. Někteří rodiče nechtěli, jelikož

rozváděli druhého chlapceka spolupráci rodiči zmírnit.
Paní učitelka „ komunikativní. Takže ní kolegyní obě
sešly, pověděly zlepšilo, zkoušet, věci vysvětlit podobně.
„Člověk denně setkává rodiči musí řešit různé méně při
jemné“ sdělila paní učitelka Cecílie, která rodiči také řeší vývoj jedinců.

Paní učitelka rodiči schází pravidelně, zmínila
„ máme rodiče, že můžou přijít. Něco konzultační. Ně
doporučujeme, když má dítě problém adaptaci dítěte opakuji. Někdy
rodičích, něco zajímá chtějí něco .“ Dále snaží, dítě
mělo nastavená stejná když ně školce snaží. Zároveň sdělila, že ně
které rodiče zajímá někteří nestarají.

Také paní učitelka Františka důraz spolupráci rodiči. nám
důvod následovně „Vždycky když scházíme rodiči, říkáme, že důležité
být jednotní. Třeba když vám dítě, že řekla, že gumáky nemusí
zbytečně náročné. takové školkové které
musí Takže hodně rodiče, schůzkách věnovali
“

Kolegyně

Paní učitelky častokrát zmínily, že nesouhlasí jejich kolegyní emocím dětí. Většinou
šlo nepříjemné řešení záchvatu Paní učitelka Adéla také vyjádřila nesouhlasně
reakcím svých kolegyní: „Kolegyně často používají větu, at' dítě uklidní, mít
kamarády. já nemůžu slyšet.“

Paní učitelka má smíšené záležití Vyjádřila „Kolegyně
většinou snaží začátku nějak záležití kolegyně kolegyně, má
trpělivost. Takže někdy, když potřebuje jít dítě šatny až násilně. bývalé
školce, dítě třeba sedět šatně samotné, že at' vrátí až
normální hrozné.“

Také paní učitelka Františka zmínila negativní zkušenost kolegyněmi, převážně prý
kvůli „ hodně trpělivosti. máme mladší není
školy, radši nechá dítě Já vždy trpělivostí myslím že lepší.“
Jediná paní učitelka přístup svých kolegyní pozitivně: „Kolegyně už
klidnější, protože mají delší tím, člověk prochází situací dětmi už

řeší klidným způsobem. Člověk musí sám, dítě pozná neklidní
nádherně vidět té dlouholeté “

Většina respondentů považuje práci mateřské škole náročnou. Závisí
počtu dětí podpoře dalších kolegyně. Paní učitelka práci už nevnímá ná
ročnou, má dalším respondentům méně dětí větší MŠ týče
školení.

otázku, paní učitelky myslí, že práce MŠ náročná,
odpovědi.

Paní učitelka Adéla: „Ač všichni tvrdí, že Málokdo náročné
že člověk odpovědnost děti, Má neustále
musí mít přehled, děje, děje, dělá, teď dvě děti mě mluví,
dveřích musí něco naléhavého sdělit. Cítím často takový
náročné. Většinou unavená, většinou že
práci odpočinout mít úplné “

Paní učitelka „Určitě, mlýnskými
dětí potřebami, požadavky rodičů, vedení, který nějak
těžké vše vyvážit zvládnout vše nám zvýšit počet pedagogů
alespoň asistentů. bohužel opačná, třídy plní maximálních
kvůli válce Ukrajině.“

Paní učitelka Cecílie: „Člověk denně setkává rodiči musí řešit různé
méně příjemné. potřeba při této práci. Být učitelkou,
být taková všestranná, mít obrněné prostě dětičky
měnu. až válím smíchy děti Náročné
mě spíše dodává, než ubírá.“

Paní učitelka „Přišlo náročnější, když mladší. Přijde že práci
zlepšuje. Samozřejmě náročnější záležitosti, jakém rozpoložení děti
už mě není náročný dřív.“

Paní učitelka „Určitě Člověk musí dávat pořád děti být pořád
střehu. Máte zodpovědnost můžete jít vězení. chvíli nekoukáte dítě už
židli, Rodiče občas bývají nepříjemní. Když nemocní,
těžký, protože soukromá školka neměli lidí. Kolikrát
nemocná, protože nechtěla Musí stále vymýšlet být

*kreativní, být dětem vždycky nešlo. mě lidí vyhoří. Zároveň
odměna, že děti té vaší něco Vidíte,
náročný.“*

Paní učitelka Františka odpověděla stručně jasně, že mateřské škole
určitě náročná

Zjednodušení

že většina považovala práci náročnou,
práci zjednodušit příjemnit. Paní učitelka Adéla zmínila,
že menší počet dětí. Paní učitelce také snížit počet dětí,
zvýšit počet pedagogů či asistentů. Paní učitelce Daně také více pedagogů. Paní
učitelce Emě práci zjednodušilo nějaké školení, věděla, určitých situacích
Paní učitelce Františce působení MŠ zjednodušují léta řada školení.

Školení

školení práce dětí mají všechny zájem. Nejvíce školení
paní učitelka Františka, která zároveň ředitelkou MŠ různá školení své
zaměstnance sháněla. Paní učitelka má také přístup různým školení, kterých účastní
soukromá školka, působí. otázce, školení měly zájem vyjádřily následovně.

Paní učitelka Adéla zmínila, že začátku jejího pedagogického působení často nevěděla,
při prožívání silné dítěte spíš čekala, vyvrbí. násled
ným otázkám školení odpověděla „ *určitě, rozhodně. Já
vždycky vše vytvořila určitě měla zájem. Myslím, že měl každý
mít zájem osvěta. třeba.“*

Paní učitelka také často tápala, při silné dítěte. Tématu
emocím věnovala rámci školy, či školení zájem měla také.

Paní učitelka Cecílie také jistá, někdy při prožívání silné dítěte
správně. různá školení „ *rámci skautského vzdělávání
čekatelský vůdcovský hodně zaměřené práci dítětem
práce chování zájem mám.“*

Paní učitelka žádný ohledně práce dětí zájem měla
také. Někdy při zhroucení dítěte totiž neví, zkouší,

Paní učitelka setkává neví, správně dětí Trápí
zaseknutím dětí, neví, má Zmínila že školení téma

Dále možnosti, které MŠ nabízí: „ míváme hodně školení učitelky, já
 týče dítětem. všechna kvalitní,
 kolikrát učitelky řekly, že školení že dozvěděly něco, nás není relevantní
 už myslím, že státní soukromé školky řeší jiné věci. Zároveň
 školení sdílení učitelky, které řeší stejné, pomůže inspirací, dělat, zabírá
 Některé učitelky stejný, nechtějí dělat Někdy vychází,
 děti křičí, vyhořelí zlí. Takže myslím, že měl učitel neustále vzdělávat.
 Někdy pořádá jiná školka, někdy univerzitě externí tak.“

Paní učitelka Františka, ředitelka, vnímala důležitost školení, snažila vždy ušetřit, její zaměstnanci procházeli řádným školením. Někdy sháněla semináře také
 příležitosti vzdělávání následovně: „ máme vzdělávání, který
 měl být všude. takové celoživotního vzdělávání. nabízí různé
 náře. penězích. Když vždycky přihlásila Víte,
 mně mě baví pořád vzdělávat, nového. Měla
 práci paní která vynikající semináře ×
 školky, udělala přednášku rodiče,
 rodiče velký přínos. Nabídek hodně, navíc teď už velká výhoda.
 mladé učitelky potřebovaly, protože denně vnímám, že neví,
 ně náročné. už praxí víme.“

Důležitost tématu

Téma emocí považují všechny důležité. Konkrétně paní učitelka Adéla
 vyjádřila „ škole děti řešily, už
 škoda. třeba “ Také paní učitelky
 zaměřené důležité, při děti velké
 Paní učitelka důležitost tématu vyjádřila „Téma emocí školce hodně
 důležitý, školce. některých dětech hodně vidět, když emocích baví
 děti, kterými rodiče nedělají těch dětech hodně znát.“
 paní učitelky Františky tématu emocí věnovat více času, jelikož téma
 emocí také považuje důležité: „Protože víte teď hodně dětí, které nemají
 jednoduché rodinách. důležité objetí. vidíte těch dětem, jaké pochází.
 Někdy vidíte, že smutné stačí pochválit. může školka hodně
 dítě nestrádalo.“

Zájem

Konkrétně paní učitelka Adéla zmínila, že tématu zvládlo věnovat víc zajímavě, jelikož děti baví. paní učitelky děti zajímají především pohádkách. Paní učitelka paní učitelka také zmínily, že téma emocí děti baví téma projevují zájem. Paní učitelka Františka tématu následující: „*Děti reagují spontánně, rády vzpomínají prožily. Ať už hezké smutné vzpomínky.*“

Shrnutí výsledků výzkumu

Velkým ovlivňující práci dětí mateřské škole počet dětí třídě počet paní učitelek. státních školách často méně učitelů počet dětí uvítali buď méně dětí, více kvalifikované soukromých školách počet dětí počet učitelek menší věnovaný emocím díky větší kvalitnější Všechny nějaké téma emocí aplikují, když ně pocítují Většinou probíhají že dětem ukazují obrázcích plyšácích následně paní učitelkou popisují Poté dětmi téma emocí baví sdílejí, cítily Často také zmiňují rámci pohádek vymýšlejí téma emocí názorné scénky. Učitelky dětem pomáhají negativní zároveň upozorňovat především pozitivní. Často emocím věnují také rámci ranního dětmi baví mají proč Také zmiňují, cítí paní učitelka, dětem ukázaly, že mají také děti že pořádku, když máme třeba špatný Také ráno často rozcvičují ností téma emocí. děti vykládáním kamarády udělat, cítili lépe, když mají špatný Celkově téma emocí zahrnují různých sdílených činností přes celý Všechny již zmíněné závisí chtíči vůli paní učitelky. Mateřské školy téma emocí staví určitých časových celků, mělo tématu emocí věnovat. Nejčastěji šlo týdenní téma začátku školního pozorností dítěte nové prostředí dětí. Věnují zvládání přechodu rodinného školní prostředí, odloučení začlenění nového tím souvisejícím odbouráváním Všechny že považují tématu statečnou. uchopení tématu emocí, dětí zaznamenaná České záznam zvaný pedagogická

všech zkoumaných mateřských školách kromě jedné soukromé mezinárodní.

liší, tématu emocí dotýkají okrajově. Někde zapisují záznam každého půl
někde tři měsíce, měsíc někde nechávají neustále zapisují
průběžně během posledního případu vidět přehled paní učitelky
emočním žáků její aktivní přístup podpoře emočního vývoje dětí. zá
znamům průběžně daných porovnávaly Zá
roveň učitelky emoční složka hůř popsateľná srovnateľná nežli třeba sociální
tivní složka.

Kromě pedagogické paní učitelky žádné záznamy ohledně emocí dětí
Často vývoj dítěte pozorují diskutují svými kolegyněmi. Často
dochází při předávání směny. komunikují různé emoční
dětí, spolupráci vrstevníky, náladu daný celkově emoční
týče dětí, jedná většinou řešení různých krizových situací bě
Málokdy jedná záměrnou činnost přímým důrazem Paní učitelky
dětem vysvětlují právě děje upozorňují druhých dětí.
vnímají různých skupinových hrách. Dále děti
svých vlastních emocí. děje rámci řešení různých sporů dětmi, přede
vším když sdílení hraček. Často vnímaly rodinného zázemí
emocí dítěte.

Paní učitelky motivují děti, své vyjadřovaly příčinu,
Působením školního prostředí sociálního děti naučí své emoční většinou
včas ovládat chápat následky. dosahují pozorností
váním zpětné dítěti přiměřeně věku
dítěte. reagují dítě individuálně rámci
svých možností. některé nesplnitelná výzva právě kvůli velkému počtu dětí ně
které možné, právě děti učitelky dvě rozdělit
Možnost individuálního přístupu dítěti vnímají delší praxí větší
pedagogických asistentů učitelů.

případě probíhající silné dítěte pomáhá někomu objetí klidný ně
pomáhá samotě silném prožitku povídat až později. Každopádně probíha
jící děti přijímají nechávají plně nezakazují
zují.

intenzivními děti paní učitelky setkávají především různých každodenních
již zmíněno výše. nejčastěji ohledně půjčování hraček,

poté děti strkají napadají. takových chvílích reagují
 trpělivě. Vždy hledají důvod řešení. Zároveň
 vysvětlily zvládly vyřešit Zasahují až fyzické fázi určité
 dětmi. Další častou emocií dětí paní učitelky hledají laskavý utěšující
 přístup
 Častým emocií dětí vyjádření Záchvaty dětí zažívají paní učitelky
 nodenně. Většinou zůstávají klidné vysvětlují příčinu
 hrnoují ostatní děti, kterým vysvětlují, řešit lépe. Společně
 říkají, předejít kamarádovi Paní učitelky
 delší praxí záchvaty zvládají řešit efektivně klidně. Mladší
 menší praxí přiznaly, že někdy neví, Často
 šení, danému vztekajícímu dítěti pomůže. že dítě
 chají volně, když třeba Poté
 ným dítětem poté také dětmi přítomní. Některé paní učitelky
 dítě bezpečného ostatních dětí, svůj volně
 jádřit. řešení musí být třídu učitelek víc než
 Občas dítěte proměnil strnutí, dítě nechtělo potřebovalo
 svůj praxí zmínila
 více projevů nejčastější úzkostný aktivním nasloucháním objetím.
 také suchý manipulační dítě může jít
 naučenou chvíli třeba uvědomit dítě že rozumí,
 jiná. také musíme odlišit dítě útočí své okolí.
 Učitelky delší praxí pozorují děti vyšší než dříve. Může jít nestabilní rodinné zá
 zemí. řeší dítětem až zklidnění skončení Navrhují dítěti,
 své vyjádřit přijatelněji společnosti, nachází. Mladší
 cítily nejistě měly takových situacích Často dítěte
 komunikují rodiči, ovšem někdy spolupracují, někdy
 považují spolupráci rodiči klíčovou. Schází pravidelně
 zší spolupráci doporučují určitou přístupu výchově, která dodržuje
 mateřské škole. paní učitelky snazší dětmi Častěji dochází
 konzultacím rodiči případech, má dítě problém adaptací opakují konfliktní
 pochopení zpracování různých emočních témat využívají paní učitelky čtení pohádek.
 pohádkách děti hlavních postavách zjišťují, že když světě

někdy náročné, vše dobře. Zároveň pohádce dětmi povídají
cítit. Také mají sdílet, připomíná vlastního
života.

Zajímavostí že výběr kvalitních respondentů diskusí téma kolegyně
teřských škol. Paní učitelky častokrát zmínily, že svých kolegyně nesouhlasí že
téma emocí dětí cizí. Většinou zmínily případech, dítě prožívá záchvat
Kolegyně reagují až výhrůžně, děti varují, že neuklidní, mít
kamarády. Někdy kolegyně reagují až násilně, například dítě oblékat
musí dětmi také věty že až dítě normální, může
vrátit. Důvodem většinou nedostatečná trpělivost, ať už mladých učitelek krátce škole
starších paní učitelek, které staré školy neuvědomují
dítěte. že důležité což praxí
mateřské škole většinou daří

práci dětí míra psychické náročnosti mateřské
škole. Všechny zmínily, že práce náročná
neví, správně. zmíněn velký zodpovědnost, poža
rodičů splňovat potřeby malých dětí málokdy
Paní učitelka musí být respondentů všestranná empatická. Měla stále
vymýšlet být kreativní ustát Mateřská škola může
zapojením více kolegyně/kolegů, pedagogických asistentů nabídkou vzdělávacích ško
lení. menším množstvím dětí vyšší mateřské školy, měla
vyšší věnovat kvalitněji dětí. které
alespoň nějaké školení ohledně emocí cítí jistější klidnější své práci. Zároveň
ostatní školení téma emocí vřele uvítali Nabídka školení závisí

vedení mateřské školy. Větší nabídku poskytují školy soukromé, ovšem respondentů
působí také ředitelka mateřské školy že nabídka školení
také přístupná všem. Často účastní také rodiče dětí dané školy
Téma emocí dětí považují důležité. Tématu vzdělávání
před nástupem ovšem střet jiný. Paní učitelky sledují dětí tematiku
zájem, ať už pozitivní negativní Zároveň děti pozorují velké uvědo
mování svých vlastních emocí práci Také pozorují dětech domácího
středí, očividné, emocím věnují bohužel rodiče správném přístupu
dostatečně informováni. takových případech může mateřská škola dítěti

příliš nestrádalo. Tématu paní učitelky chtěly věnovat více času, právě kvůli důležitosti, hlavně kvůli dětské poznání svých emocí.

výsledků

Výzkumy tematikou že zájem pedagogů větší dětí velký. Různé výzkumy nabízejí vyjádření emocí dětí předškolního věku především uměleckou také nabídnuto oretické části této práce. Paní Šebestová nabízí zaměřen emoční dětí předškolního věku pohádek. Při začátku učitelé místní škole emocím věnovali okrajově. Výzkumem paní Šebestová ukázat, přínosné emocím věnovat, jelikož děti výzkumu přátelštější větším kým přístupem. také že mateřské školy potřebují více externích vzdělavacích zásahů uchopení tématu emocí dětí. (Šebestová Paní Pouchlé podařilo že dítě umění vyjádřit které něj těžko verbálně popsatelné. (Pouchlá Také paní Kašparová svém výzkumu zmínila, že učitelé MŠ vnímají dětem emocí, rádi nabídnuté podpoře pení této tematiky. krizových situacích emoční kartičky. (Kašparová porovnání má diplomová práce upozorňuje zázemí učitele MŠ, kteří vnímají tímto hravým způsobem věnovat tématu emocí. především, zázemí pozitivně emocím dětí věnovat představ. Také paní Rodějová podobném výzkumu přišla že umění může emoční dítěte pozitivně vyvíjet, vhodným vedením. (Rodějová mých rozhovorů že kvalitní vedení potřebuje jisté podmínky, které příští sebevědomých dětí měly změnit. Sebevědomé myslím tím kteří vě svých potřeb, emocí nedostatků, kterých především Přiblížit výchově emočně citlivého, empatického sebeovládáním, který života základ být spokojený okolí. není lehký úkol, minimálně institucích vzdělaným vedením snažit. Také školení odborníků probíhá jaké úrovni vědomost pedagogických pracovníků. Téma ještě není České příliš prozkoumáno, práce dále ubírat tímto směrem rozšířit povědomí. výzkumu omezený čas. této diplomové práce měly potenciál být hlubší, dojit přímějším závěrům. ovšem minutách

známky únavy. polostrukturovaného vhodně.
 Výsledky porovnávat zároveň dodatečné
 Výzvou také téma emocí školství originálním pojetí, jelikož podobné
 téma již prací může vyznít abstraktně. Téma těžko uchopitelné
 výzkumů, důležitý kvalitativní dostatečným časem především dobře
 cítil příjemně emocích výzkumu
 většinou paní stručné odpovědi.
 výhod mé práce navíc vnímám že nepatří žádný muž.
 práce blízká,
 mužské být také přínosný.
 Práce dále zabývat Návrhem MŠ, který přístupný
 všem zasvětil tématu emocí nejvíce pedagogů. ráda, že
 pedagogické mateřských školách že učitelé důležitost tématu emocí děti vnímají
 Učitelům ovšem chybí vědomosti ohledně správného reagování
 emocí dětí již zaškoleni, nemají dostatečný časový emocím věnovat
 důvodu velkého počtu dětí malý počet pedagogů. Jednoduchý formě stručného
 manuálu základní silných emocích dětí ně adekvátně
 Dále také záznam pedagogické všechny mateř
 ské školy, který dítě svými jaké dělá
 dítěte podpořit učitele.

Závěr

století reformní přístup století, rozvíjíme
tehdejší myšlenky důraz dětskou teoretické části
diplomové práce že emoční vývoj právě období – dítěte, navštěvuje mateř
školu, pokládá zásadní základ života celkově. Dítě učí poznávat,
jmenovat, především své vlastní vůči sobě rodině, nově
také vůči vrstevníkům společnosti.

mateřské škole má budoucích vztahů dítěte,
položit základ budoucího rodinného života či pracovního Především měl dětem
podávat určitý základ která dnešní době podstatné
opomíjené téma společnosti. už zmíněno teoretické části, děti učí
prožít bezpečném prostředí. dětí přirozeně vyjádřit
neverbálně prostřednictvím vizuálního umění, také pomocí různých

Výzkumnou otázkou práce dětí MŠ výzkumu vyplývá,
že záměrná dětí ohledně emocí probíhá většinou krátkých tematických celcích
párkrát každodennosti emocím věnují okrajově rámci ranních kruhů dále
skrytě různých kolektivních hrách. Paní učitelky snaží před dětmi přiznat své
předávat téma

Pedagogové MŠ které záměrnou ohledně prožívání
dětí zahrnují okrajově. výzkumné části diplomové práce že zapojené učitelky
mateřských škol vnímají téma emocí dětí důležité dětí ohledně proží
vání emocí chtěly věnovat více. Při své práci ovšem vnímají nedostatečný té
zabývat. Většinou řešení každodenních sporů konkrétními dětmi
není čas. především důvodu velké dětí, také
mací, správně Většinou odhadují zkouší, jaká
dítěti chvíli

Nadějným průvodcem práci dětí pedagogická která
všech školách individuální. Vývoj, dítě své pojímá zaznamenává
krátký čas často skrytě sociální kognitivní složce.

Čas, který věnován emocím prožívání dětmi závisí vůli Všichni
přejí větší tématu, učitele
mateřských školách, proč věnovat emocím dětí rámci celoročně.

může získat státní MŠMT být financován přes
měli školení tématu dostupné. Práce
směrem.

Pedagogové
nadále rozvíjet tímto

Řízení lidských zdrojů: nejnovější

BENÍČKOVÁ,

ČERNÝ, Vojtěch   Kateřina GROFOVÁ,   *Děti*

Dostupné

GERLICOVÁ, Markéta,

Dostupné

KAŠPAROVÁ,   *Rozvíjení emoční   děti předškolního věku*
práci

KOLLÁRIKOVÁ,   *Předškolní primární*
Portál.

KRUPOVÁ,   ROCHOVSKÁ,   *Umělci mateřské školy*   Portál.

Rodičovství

Kristián

MATĚJČEK, Zdeněk   HEŘMANSKÁ,   *Dítě   psychologickém*
ství   Státní pedagogické nakladatelství.

MIŇOVÁ,   *Pedagogická*   Prešov: Prešovská
Prešově.

OPRAVILOVÁ,   KROPÁČKOVÁ,   *Předškolní*

zvládnání hněvu

Portál.

POSPÍŠIL,   *Alternativní výchovné   práci*
výchovy   *Pedagogická*

Dostupné

- PRŮCHA, Eliška WALTEROVÁ Jiří MAREŠ, *Pedagogický slovník*
Portál.
- RODĚJOVÁ, *emočních projevů dítěte mateřské škole Jihočeská*
Českých Budějovicích. Vedoucí práce: Kimrová
Způsob bytí: Klíčová témata humanistické
jejího Portál.
Rámcový vzdělávací předškolní vzdělávání
Dostupné
- RÝDL, ŠMELOVÁ, *Vývoj institucí předškolní výchovu* –
Palackého
- SEDLÁKOVÁ, *Pedagogická* Palackého
Dostupné
Emoční dítěte její
- SMOLÍKOVÁ, Kateřina, *Pedagogické hodnocení pojetí* Výzkumný
ústav pedagogický
- SVOBODOVÁ, Miluše VÍTEČKOVÁ, *předškolního*
Portál.
- ŠEBESTOVÁ, *Emoční děti předškolního věku Jihočeská*
Českých Budějovicích Dostupné
- ŠKRABÁNKOVÁ, *Reformní* Dostupné
- ŠVAŘÍČEK, Klára ŠEĎOVÁ, Tomáš JANÍK Ondřej KAŠČÁK, *Kvalitativní*
výzkum pedagogických vědách Portál.
- TOMANOVÁ, *Úvod pedagogické mateřské škole*
Palackého
- VÁGNEROVÁ, *Vývojová Dětství dospívání*

VALIŠOVÁ

KASÍKOVÁ,

učitele

Použité

– emoční inteligence

– Rámcový vzdělávací program

– Rámcový vzdělávací program pro primární vzdělávání

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

řiloh

Témata, která se u jednotlivých respondentů v MŠ řeší, zaznamenaná v excel tabulce

Provedené rozhovory

Informované souhlasy respondentů s poskytnutím rozhovoru a jejich nahráváním

Příloha A *Témata, která se u jednotlivých respondentů v MŠ řeší, zaznamenaná v excel tabulce*

	Adéla	Berenika	Cecílie	Dana	Ema	Františka
Počet dětí	•	•	•	•	•	•
Aktivity	•	•	•	•	•	•
Prostor aktivitám				•		•
Ranní kruh		•	•	•	•	
Týdenní témata	•	•	•		•	
Pedagogická diagnostika	•	•	•	•	•	•
Rozvoj empatie	•	•	•	•	•	•
Adaptace	•	•			•	
Regulace emocí	•		•		•	•
Individualita	•	•				•
Spor		•		•	•	•
Vztek	•	•	•	•	•	•
Agrese		•				•
Prostor emocím	•	•	•	•	•	•
Pohádky		•	•	•	•	
Pozorování, záznam a komunikace učitelek	•	•		•	•	•
Spolupráce s rodiči		•	•		•	•
Kolegyně	•	•			•	
Psychika	•	•	•	•	•	•
Zjednodušení a prevence	•	•		•	•	•
Školení	•	•	•	•	•	•
Důležitost tématu	•			•	•	•
Zájem	•	•		•	•	•

Vlastní analýza,

Příloha *Provedené rozhovory*

Adéla

státní soukromé mateřské škole?

„Státní mateřská škola“

Jaké Vaše pedagogické vzdělání?

„Bakalářský předškolní pedagogika“

MŠ?

„7 let“

věkovou kategorii

„Věk dětí – Mám smíšenou třídu.“

máte děti třídě? učitelek?

„25 dětí učitelky, měli dětí, teď už něco lepší.“

Tvoříte zaměřené seznámení konkrétními Popřípadě jaké?

„Ano, já konkrétně snažím, míň, než potřeba. Ostatní kolegyně dělají míň, především starší. Dřív neřešili. Popravdě přijde, že jediná školky, která tím nějak snaží zabývat.“

Převážně tvořím tematické plány mladší ročníky.

Nedávno tvořila obličejové obrázky kluků které

veselý, druhý smutný, třetí našťvaný, další rozzlobený

dobně. dětí, cítí proč cítit. udělat

cítily děti, děti, cítily.

Navázali povídáním, proč cítí. Děti bavilo.“

děti svými pracují jaké dělají

„Každého půlroku píšu hodnocení dětí, různé emoční otázky. Máme třeba nadšení. dokáže druhými.“

brání brání někoho druhého, když ubližováno. Až emocích

není. třeba že dítě nebojí, když něj mluví někdo cizí. Věnují emocím

možná hodně skrytě. dítě cítí nových situacích,

novými změny podobně. už spíš sociální

Vyloženě písemně nějakým záznamem emocím dětí věnuji pololetí

školního stručných diagnostice.“

vývoj jednotlivých dětí?

„Snažím hodně Neříkám dětem ať nedělají, že bolí. snažím dítěti ukázat, že ubližuje ostatním líbilo cítil místě. Snažím dětem hodně druhého přenést druhé.“

emocí dětí? zápisky ohledně

„Nevím, jaký člověk ročník nějakém vnitřním nastavení, mála snažím děláš. vždy snažím najít příčinu řešení. dítě dokázalo bohužel při počtu dětí někdy individuálně někdy není reálné. Určitě šlo lépe, někdy není Kolegyně často používají větu, ať dítě uklidní, mít kamarády. já nemůžu slyšet.

Denně žádné zápisky nepíšeme, čistě té kolegyněmi často upozorňujeme děti vykládáme stalo.“

děti reagují rozvíjející Projevují zájem téma emocí?

„Na reagují pozitivně, zajímá zvědaví. Úplně stejně zájmem reagují nadšení Obě umí obě časté často projevují Třeba šťastný, protože táta přišel práce všeci smutná, protože dřív práce já dědečkem Děti baví myslím, že tématu víc zajímavě věnovat.“

Tvoříte rozvíjení emoční dítěte?

„Ano, většinou snažíme rámci také rámci pohádek, vykládáme, děje má vývoj.“

měříte výsledky vaší práce dětí?

„Jen písemně diagnostiku.“

průběhu každodennosti?

„Na téma máme třeba týden tematický, každopádně promítají každého učitel všední hlavně těch menších dětí. průběhu většinou bývá když dítě má třeba hysterický řev, snažím vyřešit, vysvětlit dětem, že zlobí děti. ví, cítí pomoci.“

Vybavíte mělo dítě záchvat Věděla
Vaše kolegyně?
 „Jednu chlapeček hodně chtěl jít domů. Hodně
 pevně něj klidným děje.
 Někomu povídání pomáhá někomu Kolegyně nechávaly vyřvat. Někdy chtějí
 povídat děje, někdy nechtějí. když zjistím příčinu.
 povím, že něj může říct, až chtít.
 žádném případě děti netlačím, povídal, když třeba nechtějí.
 nemáme rádi dospělí děti smet.“

nevěděla, dítěti jestliže prožívalo

„Jo, určitě. Hlavně začátku mého pedagogického působení. žádnou
 krétní, někdy spíš čekala, vyvrbí.“

Vnímáte mateřské škole náročnou?
 „Ač všichni tvrdí, že Málokdo náročné že člověk
 zodpovědnost děti, Má neustále musí
 mít přehled, děje, děje, dělá, teď dvě děti mě mluví,
 dveřích musí něco naléhavého sdělit. Cítím často takový
 náročné. Většinou unavená, většinou že
 práci odpočinout mít úplně fungovat.“

něco?

„Mít méně dětí třídě.“

nějaký seminář ohledně práce dětí?

měla zájem?

„No určitě, rozhodně. Já vždycky vše vytvářela
 určitě měla zájem. Myslím, že měl každý mít zájem
 osvěta. třeba.“

ještě mateřské škole?

„Teď mateřské dovolené, určitě vrátit.“

Závěrečné škole děti řešily, už
 škoda. třeba.

státní soukromé mateřské škole?

státní škole.

Jaké Vaše pedagogické vzdělání?

Magisterský předškolní

MŠ?

ted' mateřské.

věkovou kategorií

Postupně nejvíc času strávila dětmi věku

měla třídu. Máme věkově homogenní školku.

máte děti třídě? učitelek?

třídě máme dětí učitelky.

Tvoříte zaměřené seznámení konkrétními Popřípadě jaké?

Nevěnovali přímo konkrétní samozřejmě tvořili.

Většinou šlo pohádek, když pohádka koťátku, které zapomnělo mňoukat.

Kotě prožívá že mlíčko, protože neví, něj říct. dětmi

koťátko prožívalo. třeba pohádka Budulínkovi

dobně.

děti reagují?

Myslím že ně téma emocí těžko uchopitelné, hodně abstraktní. Přijde ně

přijatelnější konkrétní třeba těch pohádek. Využíváme větší

upozornění těch negativních emocí. Nesoustředíme protože děti

umí prožívat lépe než dospělí, soustředíme víc těžší negativní,

kterými děti učí postupně zvládat.

děti svými pracují jaké dělají

nás každý měsíc, máme konkrétní které celý

měsíc. Třeba celý měli přímo měsíc.

Většinou začátku školního díváme adaptační období, zvládání pře

prostředí odloučení začlenění odbourání

věnovali například hodně odbourávání dětské každému dítěti měli

které zvládá, částečně zvládá či nezvládá. šly

dětmi celé období mateřské škole, takže každý učitelkami

občas porovnávat. Není jednoduché zapisování sociální sféry těch kognitivních funkcí.

vývoj jednotlivých dětí?

Často kolegyněmi povídaly děti emočně dozrávají. Měly dobrý vývoj většinou řešily, především, děti chovají vrstevníky. každodenně rozvíjíme že začleňujeme vých. Tím pádem děti vnímat druhého, snažit ostatníma vnímat. Největší mají mě už tím začleněním mě měly všechny děti navštěvovat předškolní vzdělávání neměly rozhodně zůstat protože schází.

emocí dětí? zápisky ohledně

dětem individuálně kvůli velkému počtu dětí. samozřejmě možnost, snažili především dát dítěti dětem, přijatelněji, než být agresivní podobně. měla takže záchvat ječel jelikož už ním kvůli hračce, někdo Takový typický příklad. vyřešit jednotlivých dětech té děti.

děti reagují rozvíjející Projevují zájem téma emocí?

nedělali pojmenovávali přímo jednotlivé Takže těch pohádkách příbězích baví. Téma děti vzdálené, když té obecné rovině. Vnímám vlastních dětech. Ještě ně poutavé třeba typičtí smajlíci, děti rodičů sociálních sítích vidí smajlíky, baví. zmiňujeme jednodušší spíš rozlišujeme „ten smutný, šťastný“.

Tvoříte rozvíjení emoční dítěte? Jaké?

Mě napadají smajlíci, třeba spojují smajlíka situací obrázku. Dále vlastně dělaly kolegyní scénky, přímo konkrétně půjčování hraček. měly že předvádíme návod místo bíhalo. dětmi, řešit mě napadá, důležité, paní učitelka své přesně děti cítí, že něco mě není pořádku dětem Takže ranním komunikačním řekli dětmi,

ráno že nemám náladu, pořádku. vždy
posvícení. Děti chápaví.

měříte výsledky vaší práce dětí?

Maximálně víc není

průběhu každodennosti?

Příležitost máme třeba před obědem, děti šatně, každé má své místo

držet můžeme třeba těch smajlíčích. cítí

děti někdy cítily. Samozřejmě umí jednoduché složité

dvě děti všech.

třeba když nějaký vyřešení problém třeba přímo té

šatničce říkáme děti všimly, Že Jiříček chtěli hračku

že Petřík Jiřík smutný. dětmi řešíme,

vyřešit

Vybavíte mělo dítě záchvat Věděla

Vaše kolegyně?

Měla třídě svého který hodně špatně zvládal některé Například při

oblíkání šatně očekával, že pomáhat, já měla více dětí

záchvat křičel že slyšela celá školka.

oháněl Věděla že musím

být při něm. že má učitelka že

můžu být vždy něj.

Kolegyně už klidnější, protože mají delší tím, člověk prochází

tuací dětma, už řeší klidným způsobem. Člověk musí sám,

dítě pozná neklidní nádherně vidět té dlouholeté

nevěděla, dítěti jestliže prožívalo

Měli chlapečka, který neměl příjemné domácí prostředí, tatín

měli problémy. školy už sprostě vyloženě

hledával které chtěl řešit agresivně. když nám podařilo během

druhý samé. tím hodně navíc rodiči řeč. Hodně

tápala, člověk nezmění.

Dalšího chlapečka měli agresivního, komunikativní.

Takže ní kolegyně obě sešly, pověděly zlepšilo, zkoušet,

věci vysvětlit podobně.

Vnímáte mateřské škole náročnou?
Vám práci zjednodušit?
Určitě, mlýnskými děti
potřebami, požadavky rodičů, vedení, který nějak
těžké vše vyvážit zvládnout vše nám zvýšit počet pedagogů
alespoň asistentů. bohužel opačná, třídy plní maximálních
kvůli válce Ukrajině. Pořád hlavně mluví důležité dětmi
viduálně, není prostě možné. Možná těmi, chodí ráno
až už nemají děti Děti, chodí třeba půl
vůbec není šance nějaké

nějaký seminář ohledně práce dětí?
měla zájem?
Téma učila rámci školy, určitě měla zájem.
ještě mateřské škole?
Teď mateřské, určitě chtěla vrátit předškolního vzdělávání.

Cecílie

státní soukromé mateřské škole?
státní mateřské škole.
Jaké Vaše pedagogické vzdělání?
Sociální vyšší odborné škole – ukončeno
Speciální – vychovatelství ukončeno státní bakalářskou zkouškou.
Momentálně navazujícího magisterského Sociální
věkovou kategorií
smíšené třídě, věkové, genderové. děti věku –

máte děti třídě?
třídě mám děti ně dvě učitelky.
Tvoříte zaměřené seznámení konkrétními Popřípadě jaké?
rámci máme každém ročním období ukotvené nejčastější emoci.
Např. léto, zpíváme pozitivně naladěné písničky, dále kreslíme pozitivně laděné
obrázky třeba sluníčko. stojí podzimní období, které přináší přechod
pozitivních emoci negativních. Společně loučíme sluníčkem Explicitně

děti svými pracují jaké dělají

měsíce vyplňujeme „přehled žáka“, kterého různé
které dítě kterých potřeba ještě školky těšilo,
školce při spolupráci dětmi
vývoj jednotlivých dětí?

Nejčastěji pozná při aktivitách dvojicích, když děti rozdělené starší – mladší.

emocí dětí? zápisky ohledně

již zmínila, rámci „přehledu žáka“ změny

děti reagují rozvíjející Projevují zájem téma emocí?

Já spíš příkladu.

Děti mají obrázky obličejů které vyjadřují základní
hněv, Později můžeme přidat další (znechucení, očekávání
překvapení) čase složitější láska, lítost... Pokud při
ranním děláme, ptám třeba otázky: „*Jakou mám náladu, cítím,
který těch obrázků cítím já? proč cítím?*“ Snažím

děti vyjadřovaly své odkrývaly příčiny. Často
ještě nějaký příklad „ *už chápu, proč Amálka bonbóny,
tím, že má protože včera měla svátek krásný dárek.*“

Tvoříte rozvíjení emoční dítěte? Jaké?

mě spojené knížkami. Důležité vhodné
zují explicitně Například Ošklivé káčátko veliké řepě, spíše převažují
těžkého úkolu tahání řepy. pohádek dobře
víme, že většině případů skončí dobře. přináší pozitivní
potěšení překvapení.

měříte výsledky vaší práce dětí?

Nemám že měřila nějak explicitně. kartič
kartičkách obličej paní pána. každé kartičce mají jiný obličej, představují
nějaké kartičky, pán směje paní mračí má vidět
vrásky. obrázky postupně děti snaží výraz tváři
hlásí, paní pánovi

průběhu každodennosti?

průběhu každodennosti máme vždycky před ranním rozvíčku. týká
obličej. „*Tak teď usmějeme, pořádně usmějeme. Ted' zamračíme vyšpulíme*

někdo hračku naštvany. Přišel Ježíšek
dárek, přál. Zakřičíme pořádně otevřeme
šeni. “ nějak Já hodně dětmi směju, vtipné prostě snažím
být nejvíc blízko.

Vybavíte mělo dítě záchvat Věděla
Záchvaty mě obtížné. Zachovávám trpělivá, protože
dojít fáze, už tím dítětem nepůjde. Protože poslední chvíle
snažím být chápavá, že špatná stojím straně dítěte.
snažím být chápavá. „Ano, blbý, že Adámek hračku. ní chtěl hrát
vid'. nepomůže, když ní přetahovat. mít
“ jistá, Občas děti prostě nechám
jiné děti, třeba hříšti dvě. být očích ostatní děti
nějak neposmívaly

nevěděla, dítěti jestliže prožívalo
Těch situací děje hodně. separované rodiče dítětem, které předháněli.
už myslím dobře uvědomoval, že rodiče už nemají rádi.
občas záviděl dětem, že třeba mají všechny hračky místě.
někdy vzít tátovi nějakou hračku líto, že zapomněl. takové
příběhy občas dějí.

Vnímáte mateřské škole náročnou?
Člověk denně setkává rodiči musí řešit různé méně příjemné.
potřeba při této práci. Být učitelkou, být taková
všestranná, mít obrněné prostě dětičky odměnu.
až válím smíchy děti Náročné
mě spíše dodává, než ubírá.

nějaký seminář ohledně práce dětí?
měla zájem?
rámcí skautského vzdělávání čekatelský vůdcovský
hodně zaměřené práci dítětem práce chování
zájem mám.

ještě mateřské škole?
mě pravé.

státní soukromé mateřské škole?

soukromé mezinárodní MŠ.

Jaké Vaše pedagogické vzdělání?

Střední školu sociální činnost, která zaměřená spíše
ální služby, školky také navštěvovali měli předměty týkající předškolního
vzdělávání. Poté VOŠ, Předškolní mimoškolní

věkovou kategorií

třídu, děti věku často také mladšími
staršími dětmi.

máte děti třídě?

dětí učitelka.

učítelek?

Tvoříte zaměřené seznámení konkrétními Popřípadě jaké?

Každé ráno komunitním učili rozpoznávat obrázků). Poté

dětí, cítí proč cítí. Někdy říkali, nám udělalo

Také hráli které děti předváděli (zejména mladší děti) –

vypadá, když člověk šťastný, smutný, našťvaný. Četli také knížku Ošklivém ká

čátku dětí otázky rozvíjející

děti svými pracují jaké dělají

té mezinárodní školce praxích (hlavně státních
školcích) učitelky

vývoj jednotlivých dětí?

hlavně pedagogové příkladem. neustálé vysvětlování při

hlavně ně, děti poslouchají vidí ukázky třeba plyšá
cích. důležité děti dělají jisté

emocí dětí? zápisky ohledně

Říkáme dětem ať místo řvaní používání síly (strkání, bouchání) řeknou druhému, že

nelíbí, právě dělá ať nechá, když třeba hračky, když

nějaké dítě uhodí jiné. důležité dětem protože naučily,

že špatné. neříkat „nevztekej se“, „nebuď smutný“. Spíše přesměřovat

ostatní děti, učitele.

děti reagují

rozvíjející

Projevují zájem téma emocí?

Většina dětí zájem baví

voříte   **rozvíjení emoční**   **dítěte? Jaké?**
neděláme   přímo   emoční   čteme pohádky   hlavně
učitelky   snažíme jít příkladem   hodně věci vysvětlovat během
měříte výsledky vaší práce   **děti?**
pozorováním,   vím.   zlepšení   úpadek chování,   když
nemění.

průběhu každodennosti?

Máme různé   téma schované,   těch   většinou.
nevím. Děláme   plyšáky   často. Dětem   líbí, když   názorné   vidí
někdy   podobné   hře. Ví, že   Hlavně   těch sporů
necháváme   svobodně   povídáme,   cítí   druhý
tím může způsobovat. Třeba když   dítě agresivní,   ukážeme   něco jiného,
emocí nakládat.   už   říkala.

Vybavíte   **mělo dítě záchvat**   **Věděla**
stávalo často. Každé dítě   jiné   nějaké době   věděla   které dítě platí.
Většinou   dítě   buď mluvením   rozptýle
ním   potřebovalo   poté vysvětlit

nevěděla,   dítěti   jestliže prožívalo

hlavně když dítě mělo „meltdown“. Když   dítě zhroutlí   neví proč
emocí   Někdy nevím,   zkouším,

Vnímáte   mateřské škole   náročnou?

Určitě   Člověk musí dávat pořád   děti   být pořád   střehe. Máte
povědnost   můžete jít   vězení.   chvíli nekoukáte   dítě už   židli,
Rodiče   občas bývají nepříjemní. Když   nemocní,   těžký, protože
soukromá školka neměli   lidí. Kolikrát   nemocná,
protože   nechtěla   Musí   stále vymýšlet   být
tivní, být   dětem   vždycky nešlo.   mě   lidí vyhoří. Zároveň
odměna, že   děti   té vaší   něco   Vidíte
náročný.

měla   nějaký   seminář ohledně práce   dětí?
zájem?

určitě   zájem měla.

ještě   mateřské škole?

Bohužel už   myslím, že   někdy ještě vrátím.

státní soukromé mateřské škole?

soukromé školce.

Jaké Vaše pedagogické vzdělání?

Mám předškolní mimoškolní střední teď dodělávám bakaláře.

MŠ?

věkovou kategorií

měla děti – měla děti věku –

máte děti třídy? učitelek?

těch mladších měli třídy dětí těch starších dětí. Učitelka těch mladších učitelky, přes oběd zůstala těch starších přes oběd státní mají šílenější

Tvoříte zaměřené seznámení konkrétními Popřípadě jaké?

zvlášť těch můžete.

těch mladších spíš vypadá. člověk tváří, když cítí. Není že probírali celý většinou týká nějakého týdenního tématu maximálně dní. nějaké obrázky, příklady těch starších podobné, většinou nějaké týdenní téma, už složitější Takže spíše povídáme ranním kroužku těch proč člověk cítí. něj můžeme udělat, když smutný, veselý.

často takový tematický týden máte?

právě že škoda. vyloženě. Máme většinou týden téma další týden další téma téma uzavře další. děti akorát pochopí už není víc věnovat, protože už sundává nástěnky přichází další téma.

děti svými pracují jaké dělají

příšerně Máme části předmatematický vnímání vyloženě stránka ohledně emocí. děláme začátku školního dítěte, dítě chová děláme, když dítě nové. děláme někdy Vánoc jaře. Takže měsíce učitelka vždycky popíše, dítě zvládá ostatními dětmi děti dítě tři složky.

zní spíše sociální stránka. Myslíš, že máš zvládnutí
dítěte

už nevím přesně.

vývoj jednotlivých dětí?

Nějak učitelkami děláme, není psaný, dělat má. Každá učitelka
dělá uzná vhodný myslí, že dítě mělo umět Takže
rámcí

když nějaký vysvětlujete dětem, cítí druhý?

snažíme pokaždé vysvětlit ostatním dětem. že

druhého Že příště můžeme udělat když

vím, že opakovanější, nějaké promiň nestačí, nejlepší kamarádi.

Takže přijímám, že dítě smutné nemusí dětmi může být prostě smutný
přidat chtít.

Když smutný, přijdeš ním, cítí, cítí?

Snažím dělat, těch mladších ještě nevím ještě nemám

dostatečně. každé dítě jinačí učitel musí dítě potřebuje.

Někdy potřebuje prožít někdy přítomnost. Takže snažím

děti navést, sdělily, potřebují. ještě pořádně nevím

emocí dětí? zápisky ohledně

především když něco nějaký nějaká záměrně

třeba když napíšeme že má záchvat třech měsíců

podíváme třeba můžeme že už dělí hračky, už nevzteká

děti reagují rozvíjející Projevují zájem téma emocí?

Děti baví zajímá

myslíte, že věnovat víc?

rozhodně. škoda. vidět těch dětech, že týdně

dostatečný. Než pochopí, trvá, už není čas Už

už nemůžeme záleží většinou učitelce, která

může

Tvoříte rozvíjení emoční dítěte? Jaké?

Myslím že spíše záměrně Když týden, spíš děti

že různý vypadají. můžou cítit vše.

třeba při čtení pohádek

příběhů, povídáte

těch zvířá

těch pohádek před spaním není že přečetli knížku spát. většinou průběhu čtení ptáme, někdy zažili, připomíná. Děti mohou sedět povídat nemusí ležet spát. Někdy máme školce tím prožitkem dětmi celý týden. Povídáme těch postavách učitelku, která rozvíjet, není napsaný, že měla. Takže když učitelka nedůležitý nedělá.

měříte výsledky vaší práce

děti?

myslím že povídáme. kolegyní při předávání směny říkáme, nějaký obecně máme přehled jaký dítě nějak. máme rodiče, že můžou přijít. Něco konzultační. Někdy doporučujeme, když má dítě problém adaptací dítěte opakují. Někdy rodičích, něco zajímá chtějí něco Takže učitelka připravuji rodiči říct. dítětem dá přijde požádat Zároveň snažíme, dítě mělo nastavený podobně, když školce něco snažíme. Někdy těm rodičům někdy kromě

průběhu každodennosti?

Myslím že chybí Děti nevědí, že když něco děje, můžou udělat Takže většinou už už něco děti **Jaké nejčastěji řešíte?** těch mladších vyloženě pláč rodičích. bývají pohodě, spánku ně dlouhé. Měli chlapečka, který hrozně těžce změny. Takže změna hodně věnovat. rozváděli rodiče. měli holčičku, která vždycky spánkem. Takže chtěla už zlepšovalo. Takže nejvíc řešíme těch starších přemýšlím, nezažila díky nějakého vzteklé dítě. nám že většinou pohodě. Řešíme půjčování hraček dělení. když někdo dělit, velkého.

Vybavíte mělo dítě záchvat Věděla
Vaše kolegyně?
 vyložene dítě leželo spíš
 dítě odmítá Že třeba změnu
 svačinu, převlíct. Dítě nešlo ním Takže
 vždycky špatná, protože nevěděla, Někdy
 nemožné proč děje. Takže většinou řekla, že může
 námi přijít až chtít. Někdy někdy půlhodiny přišel.
 Vyložene nemám zkušenosti.
 Kolegyně většinou snaží začátku nějak záleží kolegyně
 gyně, má trpělivost. Takže někdy, když potřebuje jít dítě
 šatny až násilně bývalé školce, dítě třeba sedět šatně
 samotné, že at' vrátí až normální hrozné.
nevěděla, dítěti jestliže prožívalo
 přesně když dítě neví, cítí nerozpozná
 já nevím, mám Takže tím zaseknutím trápíme.
Vnímáte mateřské škole náročnou?
Vám práci zjednodušit?
 Přišlo náročnější, když mladší. Přijde že praxí zlepšuje.
 Samozřejmě náročnější záleží jakém rozpoložení děti už
 mě není náročný dřív.
něco, zjednodušit?
 Určitě nějaké školení.
nějaký seminář ohledně práce dětí?
měla zájem?
 míváme hodně školení učitelky, já týče
 dítětem. všechna kvalitní, kolikrát učitelky řekly, že
 školení že dozvěděly něco, nás není relevantní už
 myslím, že státní soukromé školky řeší jiné věci Zároveň školení sdílení
 učitelky, které řeší stejné, pomůže inspirací, dělat, zabírá Některé
 učitelky stejný, nechtějí dělat Někdy vychází,
 děti křičí, vyhořelí zlí. Takže myslím, že měl učitel neustále vzdělávat. Někdy
 pořádá jiná školka, někdy univerzitě externí

ještě mateřské škole?

určitě. Nevím, té stejně školce. Ráda či
našla nějaký svůj přístup poskládat něco všeho, tím

Závěrečné Téma emocí školce hodně důležitý, školce. některých
dětech hodně vidět, když emocích baví děti, kterými rodiče nedělají
těch dětech hodně znát.

rantiška

státní soukromé mateřské škole?

státní mateřské škole

Jaké Vaše pedagogické vzdělání?

Mám školu učitelství MŠ.

MŠ?

věkovou kategorii

heterogenní třídou věkovým složením –

máte děti třídy? učitelek?

Míváme děti paní učitelky školní nás personální
děti ohrožené školním neúspěchem

Tvoříte zaměřené seznámení konkrétními Popřípadě jaké?

právě zaměřené seznámení konkrétními nejčastěji
různých sdílených činností. Protože už věku děti také zvládnou vyjádřit
ně jednodušší ní děláme stimulační
rické děti učí poznávat prožívat různorodé
ostatními dětmi skupině. Snažíme prosociálního chování.
děti svými pracují jaké dělají

Máme děti průběžně doplňujeme.

často doplňujete taková týče emocí?

máme každé dítě pořád průběžně, vidíme
ted' písemné podobě, která
podrobná, podobná, už máme. Já Vám můžu přímo

Většinou právě **nějakém časovém úseku.**
třeba viděli motorický.

vývoj jednotlivých dětí?

při denních činnostech, především změn chování lepšímu. Třeba podí
máme různé Děláme narozeninový máme takové křeslo, dítě
všichni zazpíváme. vidět Máme takové různé
třeba smutné, holčička nás smutná.
dědečka dědeček zemřel, důležité objekty sdílet
ní. prožívala hodně ní prožívali Člověk prožívá
silné dětmi každý

emocí dětí? zápisky ohledně

každému dítěti nutný individuální přístup. Každé dítě má specifické
působí faktorů. ovlivňovány povahovými
álním zázemím celkovým zdravotním dítěte.

děti reagují rozvíjející Projevují zájem téma emocí?

Děti reagují spontánně, rády vzpomínají prožily. Ať už hezké
smutné vzpomínky.

Tvoříte rozvíjení emoční dítěte? Jaké?

předškolním věku dítěte vyvíjí můžeme emoční inteligenci. Dochází
čtvrtém pátém života dítěte, které začíná ovládat své chování
způsob, Působením rodinné školní výchovy, sociálního
dítěti daří okamžitou emoční vhodný čas. jasné, že usměr
ňovat ovládat své budoucí život důležitá. Takže snažíme vést
chápaní ovládání svých emocí hlavně přes různé víc přes všední
Emoční začne už vztahů dětmi, kterým záhy
chází.

měříte výsledky vaší práce dětí?

každému dítěti přistupuji individuálně potřeb průběžně

reálné takovém počtu dětí?

právě že Když učitelky dvě, vždycky může věnovat
álně dítěti. nedávno říkala, že teď lepší, že
dětí. Teď výhoda, že vždycky dvě, ještě existují kteří nám
pomáhají třeba při procházkách. Ještě záleží složení dětí. Někde mají děti

rozdíl, když máte heterogenní homogenní. té homogenní než když máte
dvouleté děti. především potřebují hygieně Máme školkové
Vždycky když scházíme rodiči, říkáme, že důležité
být jednotní. Třeba když vám dítě, že řekla, že gumáky nemusí
zbytečně náročné. takové školkové které
musí Takže hodně rodiče, schůzkách věnovali

průběhu každodennosti?

Vždy důležité vysvětlit dítěti proč chová,
chová dát zpětnou

probíhá řešení sporů školce?

děti teď větší, než bývala. Děti kolikrát mají větší sebevědomí záležití,
které dítě pochází. Právě když snažím, vyřešili
když ptám důvod. Proč došlo. hodně
trpělivosti. máme mladší není školy, radši nechá dítě
Já vždy trpělivostí myslím že lepší.

Vysvětlujete ostatním dětem,

třeba když sprosté přehlížím
dítě řeknu že neříká. Děti
Takže někdy něco řeším neupozorňuju, když Někdy
světluje dětma.

Vybavíte mělo dítě záchvat Věděla

Vaše kolegyně?

dlouhodobé věděla, veliké trpělivosti
učitelky. běžná emocionální jedná základních emocí.
má vždy nějaký konkrétní význam. dítě prožívá potřebuje
dospělého, postupně učit získávat náhled rozvíjet
sebeovládání, říkáme věkový náhled. Dítě může mít úzkostný
dává současně vhodné řešit objetím
tivním nasloucháním. Učitelka může objetí nabídnout, může snížit přiblížit dítěti.
chopení přijetí může dát řečí těla. záleží učitelkou
dítětem. vždy individuální. například při manipulačním suchém
dítě vůli. případě dítě neprožívá negativní
úzkost Může naučenou dítě už ověřilo, že tímto

způsobem získá, přeje. takovém případě vhodné jasné Například
„Vím, že chceš,“ „Vysvětlení dítěti krátkými vě

může být dítě agresivní, znamená, že třeba ostatní kouše, dítěti vysvětlit,
svým agresivním chováním způsobuje, až chvíli, dítě není silné
schopné dostatečně vnímat. Až celkovém zklidnění dítěte. musí
připomenout zavedená Mladší kolegyně většinou nechá dítě

nevěděla, dítěti jestliže prožívalo
Vždy protože řadu seminářů.

Vnímáte mateřské škole náročnou?
Vám práci zjednodušit?

mateřské škole náročná. Všeobecně myslím, že
chybí hlavně učitelkami, učitelkami ředitelkou,
rodiči vedením, zřizovatelem navíc chybí

nějaký seminář ohledně práce dětí?
měla zájem?

řadu seminářů.
Vaše N nabízela přímo školka?
máme vzdělávání, který měl být všude. takové celoživotního
vzdělávání. nabízí různé semináře. penězích. Když
vždycky přihlásila Víte, mně mě baví pořád
vzdělávat, nového. Měla spolupráci paní
která vynikající semináře školky udělala
přednášku rodiče, rodiče velký přínos. Nabídek
hodně, navíc teď už velká výhoda. mladé učitelky
potřebovaly, protože denně vnímám, že neví, ně náročné.
už praxí už víme.

správně, školka, učitelky, chápu
dobře?

ředitelka vždycky zajišťovala. Vždycky měli kupa peněz vzdělá
vání. že sháněla materiály semináře někdy

ještě mateřské škole?

MŠ ředitelka jednotřídní MŠ počtem dětí dvě učitelky, školního počtem dětí denně. Už důchodu, pořádk zkrácený úvazek. Práce mě naplňuje dětmi šťastná.

Závěrečné hodně důležité téma. určitě téma potřebovalo více Protože víte teď hodně dětí, které nemají jednoduché rodinách. důležité objektů. vidíte těch dětem, jaké pochází. Někdy vidíte, že smutné stačí pochválit. může školka hodně dítě nešťastná.

Paní Janebová pedagogické jejichž vedení

nejefektivnější všech respondentů.

- dítě převážně prostředí MŠ
- bojácné, nesmělé, uzavřené, poddajné, podřizuje povolné
- vyrovnané, přiměřeně sebevědomé, přizpůsobivé
- nepřizpůsobivé, neústupné, tvrdohlavé
- aktivní, čínorodé, veselé
- pasívní, smutné
- Jaké psychomotorické dítěte
- Jaká dítěte
- Jaký vnímání dítěte/jaké
- Jaký dítěte učení
- dítě při intelektových činnostech
- Jaké téma dítě zajímá čem hodně ví
- dítě nejraději dělá, čím rádo zabývá
- dítě společnosti ostatních dětí skupině
-
- má rádo každou
- raději nemá rádo, když něho soustředěna
- úzkostlivě hlídá věci
- pečuje své věci, oželet ztrátu
- podělí hračku či
- dělí
- komunikativní společenské

- pasivní činnost dělá
- rádo společnosti, také některé činnosti dělá rádo
- nemá rádo společnost ostatních dětí
- pracovité má rádo
- líné neaktivní
- jiné
  - Jaká oblíbenost skupině
  - dítě nepatří oblíbené
  - dítě patří spíše méně oblíbené
  - dítě patří spíše oblíbené
  - dítě patří nejoblíbenější
    - dítě při společné hře dětmi
    - jakým způsobem fungují kamarádské dítěte při hře
  - dítě má stálého nikým jiným
  - dítě nemá stálého střídá
  - partnerů při hře vyrovnané
  - dítě zastává dominantní
  - dítě zastává podřízenou
  - jiné
    - dítě chová pravidlům
    - dítě situacích, které ně náročné které nezvládá
  - lítostivé, pláče
  - hněvá
  - vzteká
  - urazí
  - odmítavě, nepřátelsky
  -
  -
  - dítě neúspěch/když něco nedaří/
    - má agresivní ostatní děti
    - lítostivé, pláče
    - snaží potlačit neúspěchu, stažením
    - snaží potlačit či neúspěch tím, že dělá, že neděje

- snaží se úspěšněji neúspěch tím, že upozorňuje na zvýšené míře činnostech,
  - snaží se všemožně uspět, zkouší neúspěšnou činnost
  - něco nedaří, necítí neúspěch, nesrovnává se ostatními dětmi
  - dítě případným neúspěchem vyrovnává
  - vyrovnává se neúspěchem obtížně, značnými problémy, vyhýbá se možnosti dalšího úspěchu
  - vypořádá se případným neúspěchem, v příštích činnostech potřebuje více povzbuzení
  - případný neúspěch nemá vliv na příští činnost dítěte
  - dítě chová se jinak než jiné dítě typické?
- Aktuální vzdělávací potřeby dítěte závěry z práce

Příloha *Vzor informovaného souhlasu respondentů s poskytnutím rozhovorů*

ýýšř

N

žžý

žčýě

ý

ěřš

řěě

řš

ščč
ěšřě

ý

čý

čý

ý

Č

č

ěůč

řůžýěě
čřě

ščýýůřě

žěřšěěž

šřů

šůž

ě

ý

žřěě

žšě

žě

ěýý